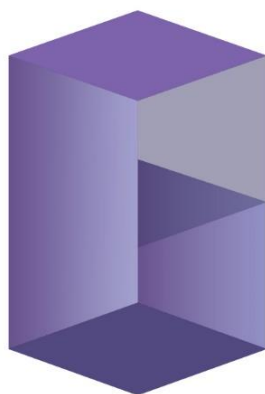

Η Συμμετοχή των Γυναικών στην Έρευνα & Ανάπτυξη στην Ελλάδα

Έκδοση 2021

Η Συμμετοχή των Γυναικών
στην Έρευνα & Ανάπτυξη
στην Ελλάδα

Έκδοση 2021

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Η παραγωγή των στατιστικών για τη συμμετοχή των γυναικών στην Έρευνα & Ανάπτυξη στην Ελλάδα, πραγματοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, φορέα και εθνική αρχή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος.

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς

EKT (2021). Η συμμετοχή των γυναικών στην Έρευνα & Ανάπτυξη στην Ελλάδα. Έκδοση 2021. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου.

Η έκδοση διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση metrics.ekt.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ | EKT

Copyright © 2021 Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου
δ: Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 11635 Αθήνα • τ: 210 2204900 • e: ekt@ekt.gr • www.ekt.gr

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons
Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές
Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

ISSN: 2654-2110

Σχεδιασμός εξώφυλλου: Δήμητρα Πελεκάνου

Η παρούσα έκδοση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Υποέργου (5) «Παραγωγή δεικτών RIS3 για τα έτη 2016-2023» της Πράξης «Εγκατάσταση Μηχανισμού Παρακολούθησης (MONITORING MECHANISM) της υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής RIS3-Συλλογή και επεξεργασία Δεικτών» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5008067 που υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΣΠΑ 2014-2020), με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Πρόλογος	7
1. Οι ευρωπαϊκές πολιτικές για την ισότητα των φύλων στην έρευνα	7
2. Συμμετοχή γυναικών στους νέους διδάκτορες	10
2.1 Κατανομή διδασκόντων ανά φύλο, ηλικία και εκπαιδευτικό επίπεδο γονέα	10
2.2 Κατανομή διδασκόντων ανά φύλο, επιστημονικό πεδίο και χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών	13
3. Συμμετοχή γυναικών στο προσωπικό Έρευνας & Ανάπτυξης	16
3.1 Συμμετοχή στο συνολικό προσωπικό E&A	16
3.2 Συμμετοχή στο ερευνητικό προσωπικό	19
4. Συμμετοχή γυναικών σε ερευνητικά έργα και δράσεις	27
4.1 Συμμετοχή στον Ορίζοντα 2020	27
4.2 Συμμετοχή σε εθνικά έργα και δράσεις υποστήριξης των νέων επιστημόνων	29
Μεθοδολογικές σημειώσεις	34

Πρόλογος

Η ισότητα των φύλων συνιστά θεμελιώδη αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), έναν από τους στόχους των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και ζήτημα το οποίο, στις διαφορετικές του διαστάσεις, επανέρχεται επιτακτικά στην ατζέντα των δημόσιων πολιτικών και της επικαιρότητας.

Το 2007 το ΕΚΤ έθεσε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το θέμα της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στο σύστημα έρευνας και καινοτομίας με την πρωτοβουλία για την "Χαρτογράφηση του Επιστημονικού Χώρου του Ελληνικού Γυναικείου Ερευνητικού Δυναμικού". Από τότε υπηρετεί ενεργά τον στόχο της ισότητας των φύλων με τη συμμετοχή του σε ερευνητικά έργα διαμόρφωσης πολιτικών, με την παραγωγή στατιστικών στοιχείων, την καταγραφή των νέων ερευνητριών, την ανάδειξη των επιτευγμάτων τους. Το Σχέδιο Ισότητας Φύλων του ΕΚΤ αποτελεί κεντρική πολιτική του οργανισμού. Στο νέο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ορίζοντας Ευρώπη», το ΕΚΤ εκπροσωπεί την Ελλάδα στο εμβληματικό έργο GENDERACTION για την ισότητα των φύλων στην έρευνα και την καινοτομία. Σε στατιστικό επίπεδο, το ΕΚΤ παρακολουθεί και καταγράφει στις σχετικές εθνικές στατιστικές που παράγει σε ετήσια βάση, τη θέση των γυναικών σε δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης. Ακόμα, είναι ο στατιστικός εκπρόσωπος της Ελλάδας στην έκδοση της ΕΕ SHE figures.

Στόχος μας είναι να συνεισφέρουμε με πραγματικά στοιχεία στη διαμόρφωση των κατάλληλων πολιτικών για την ισότητα των φύλων στον χώρο της έρευνας και καινοτομίας, που παρότι φαίνεται προνομιούχος σε σχέση με άλλους τομείς, έχει ακόμα πολύ δρόμο να διανύσει. Τα στοιχεία της πρόσφατης έκδοσης SHE figures 2021, στην οποία συμμετείχε το ΕΚΤ, αποτυπώνουν το «ταξίδι» των γυναικών από τις σπουδές τους, την εξειδίκευσή τους, την καριέρα τους έως τις υψηλές θέσεις ευθύνης που αποκτούν. Παρά τις εξαιρέσεις και τα επιτυχημένα παραδείγματα από γυναίκες ακαδημαϊκούς ή επιχειρηματίες, η «γυάλινη οροφή» παραμένει, κρατώντας τις γυναίκες σε θέσεις μειωμένης ευθύνης. Οι ίσες ευκαιρίες και η χωρίς στερεότυπα αντιμετώπιση των γυναικών παραμένουν κεντρικά ζητήματα σε κλάδους στους οποίους οι άνδρες υπερτερούν παραδοσιακά, όπως ο χώρος των Τεχνολογιών Πληροφορικής. Και ακόμα παραπάνω, η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων θέτει επιτακτικά το θέμα της υστέρησης, αν όχι του αποκλεισμού, των γυναικών από τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις που καθορίζουν την ψηφιακή οικονομία, επιχειρηματικότητα και κοινωνία.

Στο πρόσφατο «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των φύλων 2021-2025», το ΕΚΤ αναγνωρίζεται ως ο φορέας που συστηματικά παρέχει τους δείκτες για τη συμμετοχή των γυναικών σε Ε&Α. Η ανά χειρας έκδοση παρουσιάζει τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για τη συμμετοχή των γυναικών στις διδακτορικές σπουδές, στις δραστηριότητες Έρευνας & Ανάπτυξης, σε ευρωπαϊκά και εθνικά έργα. Σε επόμενες εκδόσεις μας θα διευρύνουμε το εύρος των δεδομένων που συλλέγουμε, προκειμένου να παρέχουμε μια αξιόπιστη βάση για τη συμμετοχή των γυναικών σε υψηλές θέσεις ευθύνης στον ελληνικό χώρο της έρευνας, της ανώτατης εκπαίδευσης, της επιχειρηματικότητας.

Όπως επισημαίνει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο στόχος της ισότητας των φύλων παραμένει ακόμα ζητούμενο. Το ΕΚΤ, με την πολύχρονη παρουσία του, τις δράσεις ευαισθητοποίησης και τις νέες πρωτοβουλίες που συνεχώς αναλαμβάνει, συνεισφέρει δυναμικά στον δημόσιο διάλογο προκειμένου ο στόχος της ισότητας των φύλων να αποτελέσει πραγματικότητα.

Δρ Εύη Σαχίνη
Διευθύντρια ΕΚΤ

1.

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές για την ισότητα των φύλων στην έρευνα

Η ισότητα των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση βρέθηκε τα τελευταία χρόνια μπροστά σε νέες ευκαιρίες και προκλήσεις. Η δημοσίευση στις αρχές του 2020 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Μια Ένωση Ισότητας- Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025» θέτει ως στόχο τη δημιουργία μιας Ευρώπης με ισότητα των φύλων μέσω της υιοθέτησης μιας διττής προσέγγισης που εδράζεται στη λήψη στοχευμένων μέτρων σε συνδυασμό με τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου σε όλα τα στάδια σχεδιασμού των πολιτικών σε κάθε τομέα δραστηριότητας. Την ίδια περίοδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη μέλη βρέθηκαν αντιμέτωπα με την πανδημία του κορωνοϊού η οποία, πέρα από τη σημαντική πίεση που άσκησε στα συστήματα υγείας των κρατών μελών, είχε σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, επηρεάζοντας δυσανάλογα τις γυναίκες.

Στον τομέα ειδικότερα της έρευνας και της καινοτομίας, η ισότητα των φύλων και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην έρευνα αποτελούν βασικές προτεραιότητες για την επίτευξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ) ήδη από το 2012. Οι δράσεις για την επίτευξη του στόχου αυτού αφορούν την προώθηση της ισότητας στην επαγγελματική εξέλιξη, τη διασφάλιση της ισότητας των φύλων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. Η εμβληματική έκδοση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “SHE Figures” η οποία παρακολουθεί την πρόοδο στην ισότητα των φύλων στους τομείς Έρευνας & Καινοτομίας μέσω της αξιοποίησης σειράς 88 δεικτών παρουσιάζει ενδιαφέροντα (και συγκρίσιμα) στοιχεία για την εξέλιξη της ισότητας των φύλων στους εν λόγω τομείς. Η έκθεση ειδικότερα του 2021 αναδεικνύει ορισμένες συνολικά θετικές τάσεις σε σχέση με την προηγούμενη έκδοση, ωστόσο την ίδια στιγμή επισημαίνει τη χαμηλή συμμετοχή των γυναικών σε τομείς όπως στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών. Η χαμηλή αυτή συμμετοχή σε σειρά τομέων μεταφράζεται σε απώλειες σε ταλέντα και ευκαιρίες ανάπτυξης. Η έκδοση πλαισιώνεται από μια σειρά από Policy Briefs στα οποία παρουσιάζονται καλές πρακτικές σε τομείς στους οποίους απουσιάζουν συγκρίσιμα δεδομένα. Μεταξύ των τομέων αυτών είναι η επίδραση του covid στις γυναίκες ερευνήτριες και την επιστημονική παραγωγή, η διαθεματικότητα (intersectionality) στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας, η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην καινοτομία. Με βάση τα στοιχεία της έκδοσης, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 27^η (και τελευταία) θέση της ΕΕ στον δείκτη ισότητας των φύλων. Η έκδοση επιβεβαιώνει μεταξύ άλλων την ύπαρξη «γυάλινης οροφής» καθώς το 2018 το ποσοστό των γυναικών στην υψηλότερη βαθμίδα της ακαδημαϊκής ιεραρχίας (Βαθμίδα Α) ήταν 22.3%, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος ήταν 26.2%. Οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται επίσης και στα ανώτατα όργανα διοίκησης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων αντιπροσωπεύοντας μόλις το 16% των πρυτάνεων έναντι του 23.6% που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος.

Η Ανακοίνωση του ΕΟΧ (2020) επιβεβαιώνει τη δέσμευση στην ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, ενώ περαιτέρω ώθηση δίνεται μέσω του προγράμματος πλαισίου «Ορίζοντας Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2027. Στο πλαίσιο του Ορίζοντα Ευρώπη, το φύλο αναδεικνύεται ως οριζόντια αρχή με στόχο την εξάλειψη της ανισότητας μεταξύ των φύλων και την επίδραση κοινωνικο-οικονομικών ανισοτήτων στα συστήματα έρευνας και καινοτομίας, μέσω (μεταξύ άλλων) της αντιμετώπισης των ασυνείδητων προκαταλήψεων (unconscious bias) και λοιπών δομικών εμποδίων. Τα νέα στοιχεία του προγράμματος αφορούν τους ακόλουθους πέντε άξονες: α) υιοθέτηση Σχεδίου Ισότητας των Φύλων (ΣΙΦ) από δημόσιους φορείς, ερευνητικούς φορείς και ανώτατα εκπαιδευτικά

ιδρύματα ως κριτηρίου επιλεξιμότητας από το 2022 και εξής με στόχο την επιτάχυνση της θεσμικής αλλαγής, β) διάθεση πόρων για την υποστήριξη της διαμόρφωσης ΣΙΦ από φορείς έρευνας και καινοτομίας στα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, γ) ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην έρευνα και την καινοτομία ως απαίτηση, δ) διασφάλιση ίσης συμμετοχής ανδρών και γυναικών στις επιτροπές αξιολόγησης, καθώς και σε άλλα συμβουλευτικά όργανα όπως συμβούλια και ομάδες εμπειρογνομόνων, ενώ η ισότιμη συμμετοχή ανδρών και γυναικών ερευνητών σε έργα ενθαρρύνεται σημαντικά και θα λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση προτάσεων που έχουν λάβει την ίδια βαθμολογία, και ε) εισαγωγή εμβληματικών πρωτοβουλιών και δράσεων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας.

Μεταξύ των προαναφερόμενων δράσεων, η υιοθέτηση των ΣΙΦ αποτελεί μια καινοτομία του νέου προγράμματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει τέσσερις βασικές προϋποθέσεις (ή αλλιώς «συστατικά στοιχεία») που πρέπει να πληρούν τα ΣΙΦ: α) **Δημοσίευση**- το ΣΙΦ πρέπει να είναι ένα δημόσιο έγγραφο το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του φορέα και φέρει την υπογραφή της διοίκησης, β) **Πόροι**- δέσμευση για τη διασφάλιση πόρων και τεχνογνωσίας για την εφαρμογή του ΣΙΦ, γ) **Συλλογή και Παρακολούθηση Δεικτών**- συλλογή στοιχείων για το προσωπικό του φορέα με βάση το φύλο και ετήσια καταγραφή στη βάση των δεικτών, δ) **Δράσεις Κατάρτισης**- υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης και κατάρτισης σε θέματα ισότητας των φύλων και ασυνείδητων προκαταλήψεων για το προσωπικό και τα όργανα λήψης αποφάσεων. Σε ότι αφορά το περιεχόμενο του ΣΙΦ γίνεται σύσταση για αναφορά στις ακόλουθες πέντε θεματικές μέσω της χρήσης συγκεκριμένων στόχων και μέτρων: α) συνδυασμός επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, β) ισορροπία των φύλων σε θέσεις ευθύνης και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, γ) ισότητα των φύλων σε θέματα προσλήψεων και επαγγελματικής εξέλιξης, δ) ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην έρευνα και στην εκπαιδευτική διαδικασία, ε) μέτρα για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής παρενόχλησης. Στην περίπτωση της Ελλάδας, παρά την απουσία υποχρέωσης υιοθέτησης ΣΙΦ από τους δημόσιους φορείς έρευνας (πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα), τα στοιχεία από την έκδοση SHE Figures δείχνουν ότι ως συνέπεια της σχετικής υποχρέωσης που υπάρχει στον Ορίζοντα Ευρώπη για θεσμική αλλαγή μέσω των ΣΙΦ, το 2020 το 73.9% των πανεπιστημίων και το 36.1% των δημόσιων φορέων έρευνας ανέφεραν στις ιστοσελίδες τους μέτρα και δράσεις για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων.

Το ΕΚΤ υποστηρίζει ενεργά την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στον ΕΧΕ ήδη από το 2007 μέσα από συγκεκριμένες δράσεις για την τεκμηρίωση, πληροφόρηση, συμβουλευτική και δικτύωση, για την υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε ερευνητικά έργα, την ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας και την προώθηση της καινοτομίας. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του Δικτύου ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΗ και του έργου "Χαρτογράφηση του Επιστημονικού Χώρου του Ελληνικού Γυναικείου Ερευνητικού Δυναμικού" (2007), το ΕΚΤ πραγματοποίησε για πρώτη φορά εκτεταμένη καταγραφή των Ελληνίδων ερευνητριών. Αργότερα, στο πλαίσιο της παραγωγής των επίσημων στατιστικών έρευνας και ανάπτυξης της χώρας, το ΕΚΤ προχώρησε στην έκδοση «Η συμμετοχή των γυναικών στην Έρευνα και Ανάπτυξη στην Ελλάδα». Η έκδοση αυτή, με έτος αναφοράς το 2011, παρείχε δείκτες για τη συμμετοχή των γυναικών στον τομέα της Έρευνας & Ανάπτυξης (Ε&Α) στην Ελλάδα και αποτέλεσε την πρώτη στη σειρά των σχετικών στατιστικών εκδόσεων του ΕΚΤ.

Οι στατιστικές για τη συμμετοχή των γυναικών σε Ε&Α εντάσσονται στις επίσημες εθνικές στατιστικές του ΕΚΤ και παράγονται και δημοσιεύονται σύμφωνα με τα ετήσια στατιστικά προγράμματα του οργανισμού. Οι εκδόσεις του ΕΚΤ φιλοδοξούν να αποτελέσουν εργαλείο για τον σχεδιασμό εθνικών πολιτικών και σημείο αναφοράς για τη θέση των γυναικών ερευνητριών στον χώρο έρευνας, τεχνολογίας, καινοτομίας και ανάπτυξης στην Ελλάδα.

Η ανά χείρας έκδοση έχει την ακόλουθη δομή. Αναλύει τη συμμετοχή των γυναικών στους νέους διδάκτορες που αναγορεύονται από τα ελληνικά Πανεπιστήμια (Κεφάλαιο 2), στο συνολικό προσωπικό που απασχολείται σε ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες και το ερευνητικό προσωπικό της χώρας σε όλους τους τομείς της οικονομίας (Κεφάλαιο 3), σε ευρωπαϊκά έργα αριστείας και σε εθνικές δράσεις υποστήριξης του ανθρώπινου ερευνητικού προσωπικού (Κεφάλαιο 4).

Η έκδοση αξιοποιεί στοιχεία και δείκτες που προέρχονται από τις επίσημες στατιστικές που παράγει το ΕΚΤ, και συγκεκριμένα τις στατιστικές για τις δαπάνες και το προσωπικό σε Έρευνα και Ανάπτυξη και τις στατιστικές για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου. Επίσης, παρουσιάζονται στοιχεία για τη συμμετοχή των γυναικών σε ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα, που συλλέγει το ΕΚΤ στο πλαίσιο της λειτουργίας του ως Εθνικό Σημείο Επαφής στον Ορίζοντα 2020, και στοιχεία για τη συμμετοχή των γυναικών σε εθνικά ερευνητικά έργα, που συλλέγει το ΕΚΤ στο πλαίσιο της υλοποίησης της Πράξης «Αξιολόγηση δράσεων ΕΣΠΑ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» για την παρακολούθηση των δράσεων υποστήριξης των νέων επιστημόνων και ερευνητών. Σύντομες μεθοδολογικές σημειώσεις για κάθε μία από τις πηγές αυτές παρατίθενται στην τελευταία ενότητα.

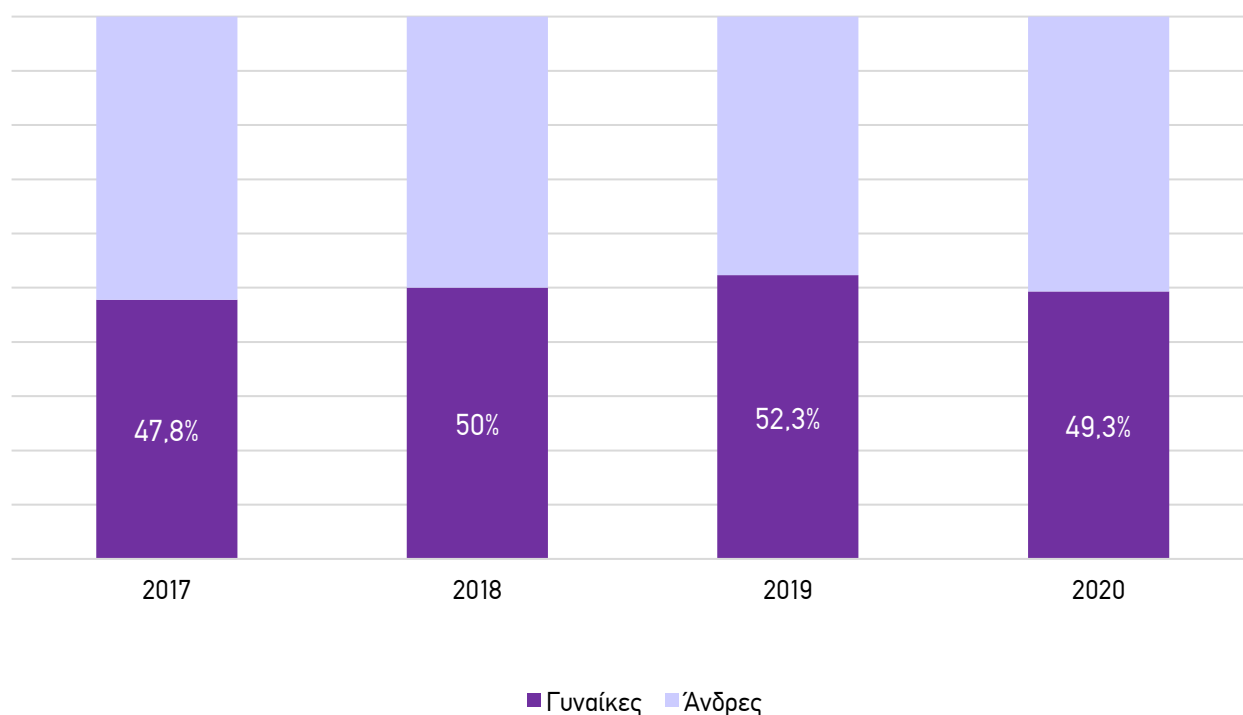
2. Συμμετοχή γυναικών στους νέους διδάκτορες

Το κεφάλαιο αυτό παρουσιάζει στοιχεία για τη συμμετοχή των γυναικών στους διδάκτορες που αναγορεύονται από τα ελληνικά Πανεπιστήμια. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζει τα μερίδια των γυναικών στο σύνολο των διδασκόντων, την ηλικιακή ομάδα τους, το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων τους, τη συμμετοχή τους στα επιμέρους επιστημονικά πεδία, καθώς και τη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης του διδακτορικού τους.

2.1 Κατανομή διδασκόντων ανά φύλο, ηλικία και εκπαιδευτικό επίπεδο γονέα

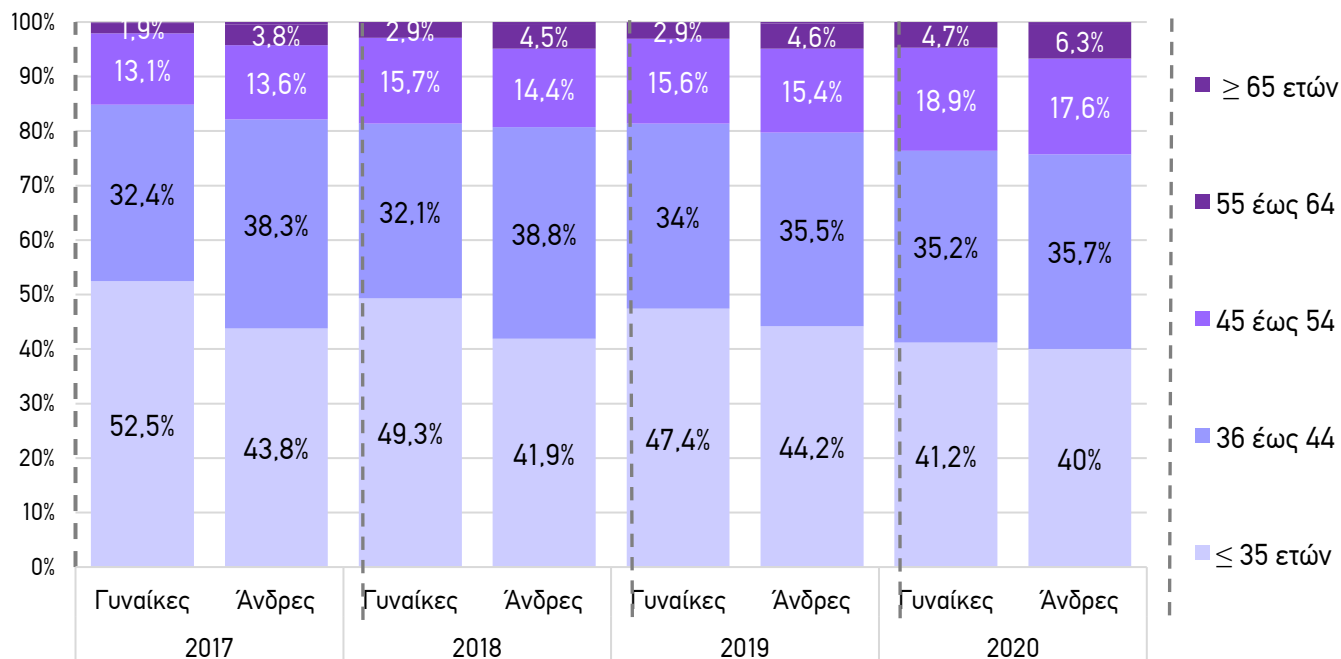
Τα μερίδια των δυο φύλων στους νέους διδάκτορες παρουσιάζουν διακυμάνσεις μεταξύ των ετών. Το 2018 σημειώνεται ισορροπία μεταξύ ανδρών και γυναικών, το 2019 οι γυναίκες είναι πλειονότητα, ενώ το 2017 και το 2020 αυτό αντιστρέφεται υπέρ των ανδρών (Διάγραμμα 2.1).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1: Μερίδιο γυναικών στους νέους διδάκτορες, 2017-2020

Για το έτος 2020, οι γυναίκες διδάκτορες έως 35 ετών αποτελούν το 41,2% του συνόλου των γυναικών διδασκόντων, ενώ το 35,2% αποτελείται από γυναίκες μεταξύ 36-44 ετών (Διάγραμμα 2.2). Αντίστοιχα οι άνδρες έως 35 ετών αποτελούν το 40,0% του συνόλου των ανδρών διδασκόντων, ενώ το ποσοστό τους στην ηλικιακή ομάδα 36-44 ετών είναι 35,7%. Παρεμφερή ποσοστά σημειώνονται και για τα υπόλοιπα υπό εξέταση έτη, 2017 έως και 2019.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.2: Ηλικιακή ομάδα νέων διδασκόντων, (% αριθμός ατόμων, ανδρών και γυναικών), 2017-2020

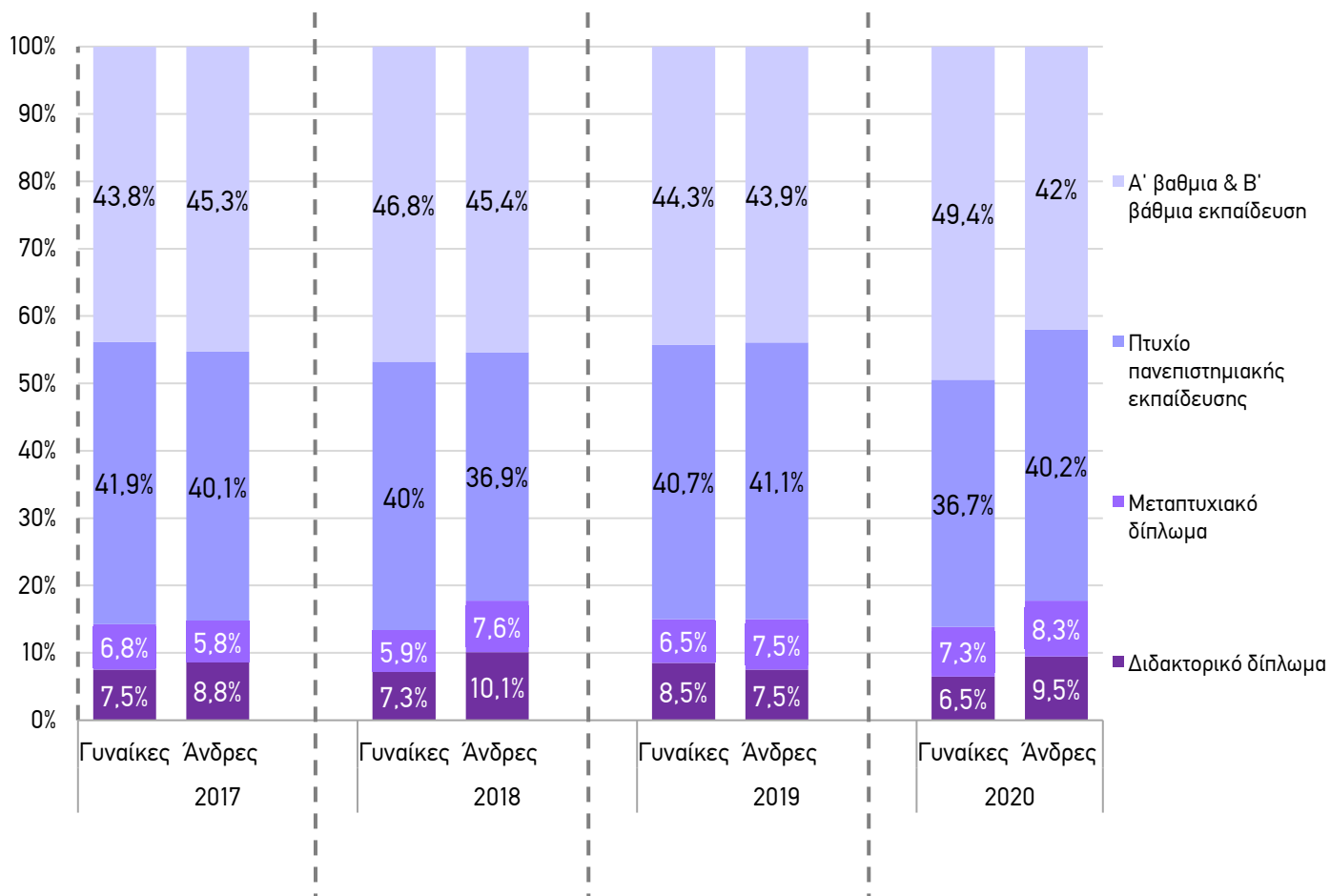

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 2.3) παρουσιάζει το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων των διδασκόντων ανά φύλο. Συγκεκριμένα, τα σχετικά ποσοστά έχουν προκύψει λαμβάνοντας υπόψη αυτόν τον γονέα μεταξύ των δύο με το υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο. Η παρουσίαση γίνεται ανά έτος για την περίοδο 2017 έως 2020.

Για το 2020, το ποσοστό των γυναικών διδασκόντων που έχουν γονέα με απολυτήριο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης φτάνει το 49,2% (έναντι 42,0% των ανδρών). Αντίστοιχα, το ποσοστό των γυναικών διδασκόντων με έναν τουλάχιστον γονέα με πανεπιστημιακή εκπαίδευση είναι 36,7% (έναντι 40,2% για τους άνδρες), οι γυναίκες νέες διδάκτορες με γονείς με μεταπτυχιακό δίπλωμα φτάνουν το 7,3% (έναντι 8,3% των ανδρών), ενώ εκείνες με γονείς που διαθέτουν διδακτορικό το 6,5% (έναντι 9,5% των ανδρών).

Αξίζει να σημειωθεί, πάντως, ότι διαχρονικά, εκτός από το 2020, τα ποσοστά μεταξύ γυναικών και ανδρών διδασκόντων ανά επίπεδο εκπαίδευσης γονέα είναι παρεμφερή.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.3: Υψηλότερος εκπαιδευτικός τίτλος για τουλάχιστον ένα γονέα του/της κατόχου διδακτορικού τίτλου, (% αριθμός ατόμων, ανδρών και γυναικών) 2017-2020

2.2 Κατανομή διδασκόντων ανά φύλο, επιστημονικό πεδίο και χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία των διδασκόντων στους οποίους απονεμήθηκε διδακτορικός τίτλος από ελληνικό πανεπιστήμιο, το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 2.4) παραθέτει τα μερίδια των γυναικών διδασκόντων ανά επιστημονικό πεδίο¹ για τα έτη 2017-2020.

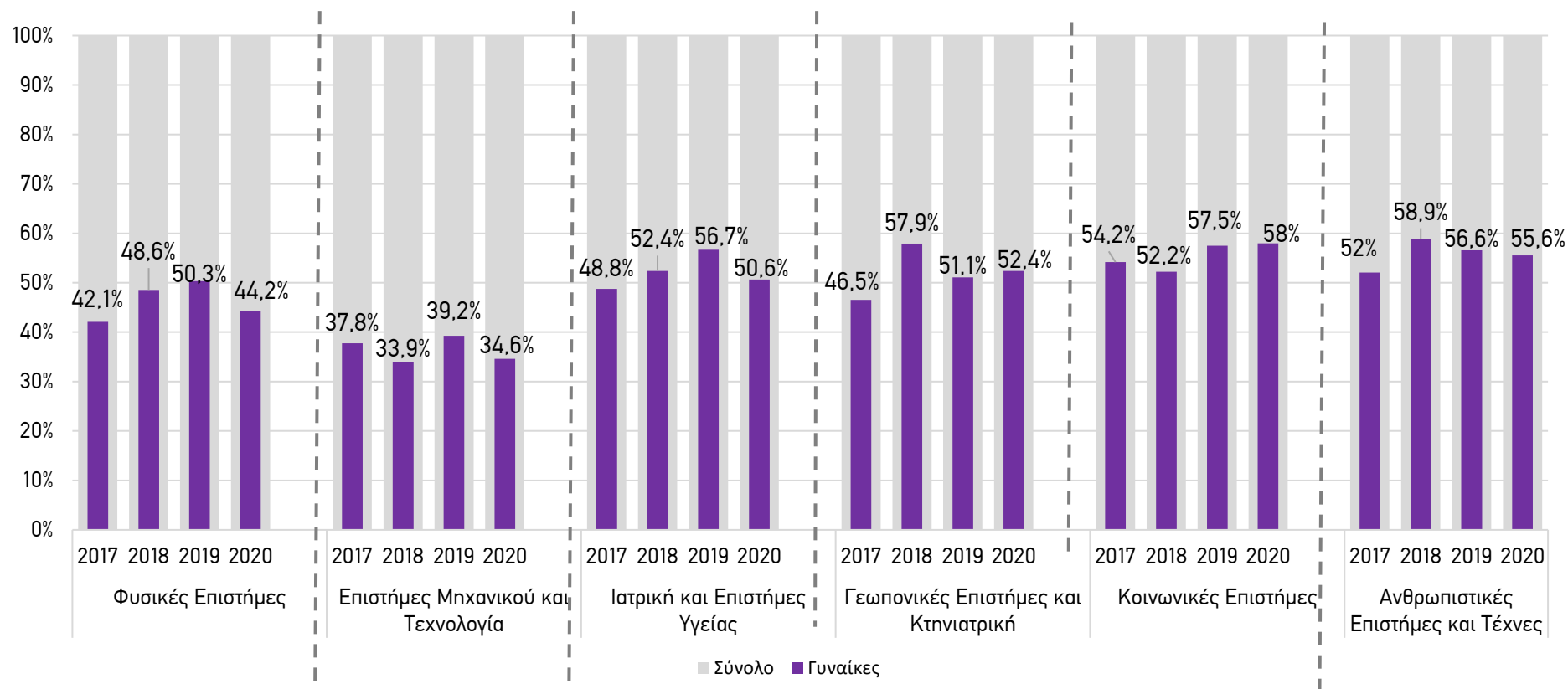
Ενδεικτικά, για το 2020 η υψηλότερη συμμετοχή των γυναικών σημειώνεται στο επιστημονικό πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών (58,0%), ενώ ακολουθούν οι Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες (55,6%), και οι Γεωπονικές Επιστήμες και Κτηνιατρική (52,4%). Χαμηλότερη συμμετοχή καταγράφεται στα πεδία των Φυσικών Επιστημών (44,2%) και των Επιστημών Μηχανικού και Τεχνολογίας (34,6%).

Διαχρονικά τα ποσοστά των έξι βασικών επιστημονικών πεδίων δεν μεταβάλλονται ιδιαίτερα ανά έτος, εκτός από τις περιπτώσεις των Φυσικών Επιστημών (42,1% το 2017 και 50,3% το 2019) και των Γεωπονικών Επιστημών (46,5% το 2017 και 57,9% το 2019).

¹ Ακολουθείται η ταξινόμηση Frascati (Fields of Research and Development FORD, 2015) σε έξι κύρια επιστημονικά πεδία:

- **Φυσικές Επιστήμες (Natural Sciences):** Μαθηματικά, Επιστήμες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Πληροφορικής, Φυσική, Χημεία, Γεωεπιστήμες & Επιστήμες Περιβάλλοντος, Βιολογικές Επιστήμες, Άλλες Φυσικές Επιστήμες.
- **Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογία (Engineering & Technology):** Επιστήμες Πολιτικού Μηχανικού, Ηλεκτρολόγου Μηχανικού, Ηλεκτρονικού Μηχανικού & Μηχανικού ΗΥ, Μηχανολόγου Μηχανικού, Χημικού Μηχανικού, Μηχανική Υλικών, Βιοϊατρική Μηχανική, Μηχανική Περιβάλλοντος, Βιομηχανική Βιοτεχνολογία, Νανοτεχνολογία, Άλλες Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίας.
- **Ιατρική και Επιστήμες Υγείας (Medical & Health Sciences):** Βασική Ιατρική, Κλινική Ιατρική, Επιστήμες Υγείας, Ιατρική Βιοτεχνολογία, Άλλες Ιατρικές Επιστήμες.
- **Γεωπονικές Επιστήμες & Κτηνιατρική (Agricultural & Veterinary Sciences):** Γεωπονία, Δασολογία, και Αλιεία, Επιστήμη Ζωικής Παραγωγής, Κτηνιατρική, Γεωργική Βιοτεχνολογία, Άλλες Γεωργικές Επιστήμες.
- **Κοινωνικές Επιστήμες (Social Sciences):** Ψυχολογία, Οικονομική και Διοίκηση Επιχειρήσεων, Εκπαίδευση, Κοινωνιολογία, Νομική Επιστήμη – Δίκαιο, Πολιτικές Επιστήμες, Κοινωνική & Οικονομική Γεωγραφία, ΜΜΕ και Επικοινωνίες, Άλλες Κοινωνικές Επιστήμες.
- **Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Τέχνες (Humanities & the Arts):** Ιστορία & Αρχαιολογία, Γλώσσες & Λογοτεχνία, Φιλοσοφία, Ηθική, Θρησκεία, Τέχνες, Άλλες Ανθρωπιστικές Επιστήμες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.4: Μερίδιο (% αριθμός ατόμων) γυναικών νέων διδασκόντων στα έξι κύρια επιστημονικά πεδία, 2017-2020

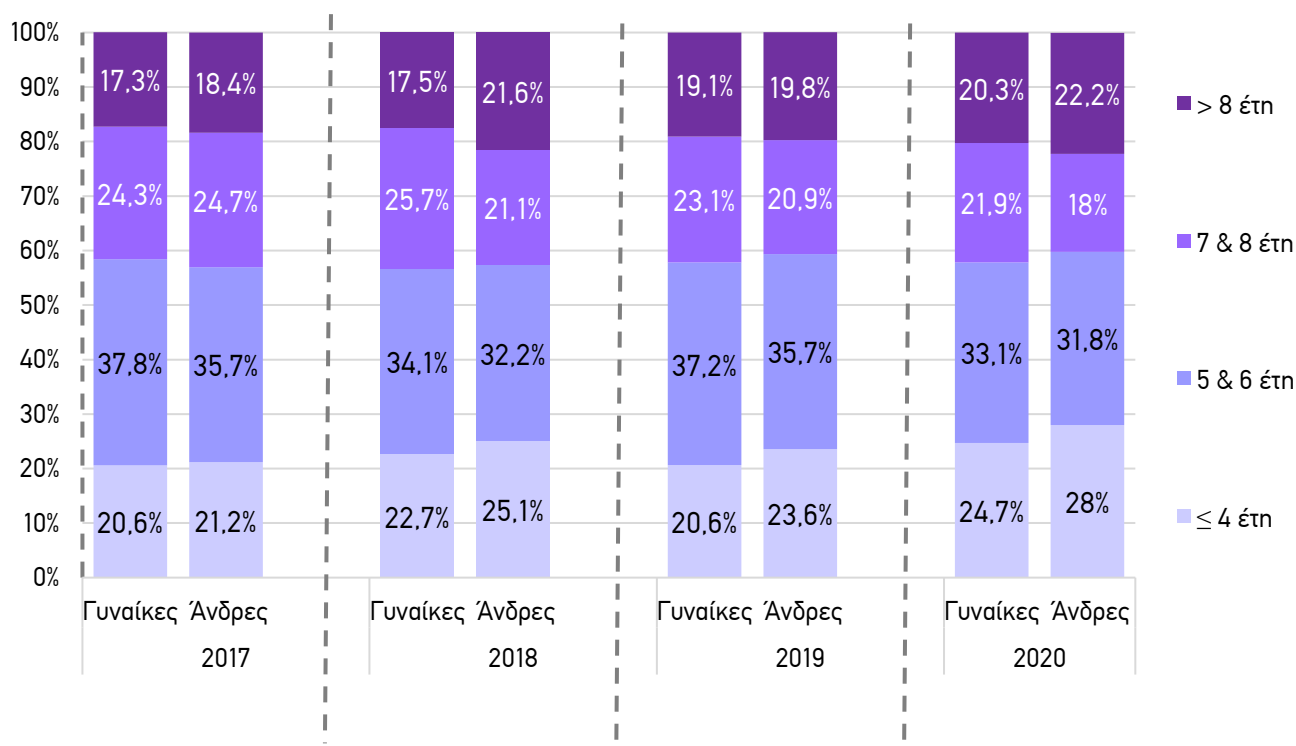

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 2.5) παρουσιάζει την κατανομή της χρονικής διάρκειας ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών ανά φύλο. Η παρουσίαση γίνεται ανά έτος για την περίοδο από το 2017 έως το 2020.

Για το 2020, οι γυναίκες υπολείπονται των ανδρών συναδέλφων τους στην ολοκλήρωση των σπουδών τους σε διάστημα έως 4 έτη (24,7% έναντι 28,0%), ενώ μεγαλύτερο μερίδιο γυναικών τις ολοκληρώνει σε διάστημα 5-6 και 7-8 ετών. Η εικόνα αντιστρέφεται για το διάστημα ολοκλήρωσης των σπουδών που ξεπερνά τα 8 έτη, όπου οι άνδρες καταγράφουν μεγαλύτερο μερίδιο.

Διαχρονικά, τα μερίδια των γυναικών που ολοκληρώνουν την διατριβή τους ανά διάστημα συγκεκριμένων ετών (έως 4 έτη, 5-6 έτη, 7-8 έτη, πάνω από 8 έτη) καταγράφουν αυξομειώσεις. Ενδεικτικά τα ποσοστά για διάρκεια σπουδών ως 4 έτη ήταν 20,6% το 2017, 22,7% το 2018, 20,6% το 2019 και 24,7% το 2020.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.5: Χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών ανά φύλο, (% αριθμός ατόμων, ανδρών και γυναικών), 2017-2020

3. Συμμετοχή γυναικών στο προσωπικό Έρευνας & Ανάπτυξης

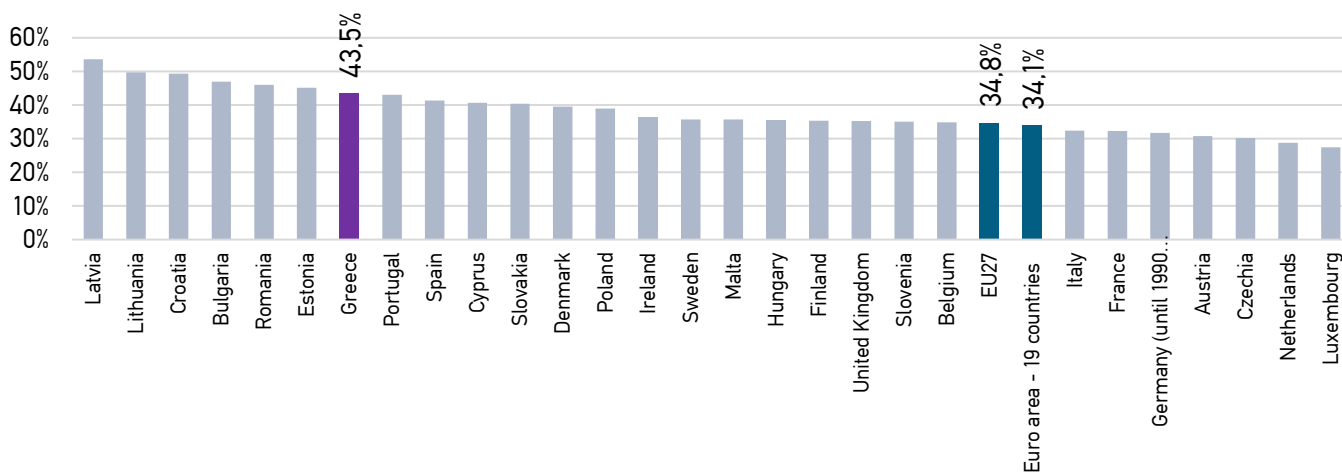
Το κεφάλαιο αυτό παρουσιάζει δείκτες για τη διάσταση του φύλου στο προσωπικό που απασχολείται σε δραστηριότητες Έρευνας & Ανάπτυξης (E&A) στην Ελλάδα.

Οι δείκτες προέρχονται από τα πλέον πρόσφατα, με αναφορά στο έτος 2019, επίσημα στατιστικά στοιχεία E&A που παράγει το ΕΚΤ ως η αρμόδια εθνική αρχή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος. Οι δείκτες αυτοί παρουσιάζουν τη συμμετοχή των δύο φύλων τόσο στο συνολικό προσωπικό E&A (ενότητα 3.1), όσο και στο ερευνητικό προσωπικό (ενότητα 3.2), με ανάλυση στους τέσσερις τομείς της οικονομίας που διακρίνει το εγχειρίδιο Frascati: επιχειρήσεις, κρατικός τομέας, τριτοβάθμια εκπαίδευση και τομείς ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων. Αναλύονται επίσης χαρακτηριστικά όπως το επίπεδο σπουδών, η ηλικία, η συμμετοχή ανδρών και γυναικών στις διαφορετικές περιοχές της επιστήμης, ενώ παρουσιάζεται η θέση της Ελλάδας σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.1 Συμμετοχή στο συνολικό προσωπικό E&A

Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία για το 2019, το συνολικό προσωπικό που απασχολείται σε E&A στην Ελλάδα ανέρχεται σε 103.525 άτομα. Από αυτά, οι 45.001 είναι γυναίκες, με το σχετικό ποσοστό να ανέρχεται σε 43,5%. Με βάση το ποσοστό αυτό, η Ελλάδα κατατάσσεται 7^η μεταξύ των χωρών της ΕΕ27 και το Ηνωμένο Βασίλειο.

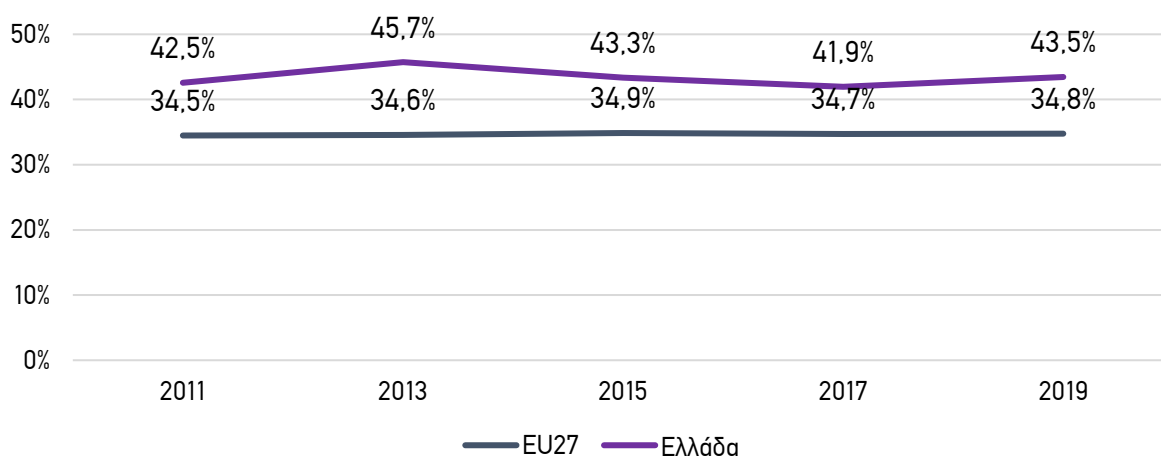
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1 Ποσοστό γυναικών στο προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης στην Ελλάδα και τις χώρες της ΕΕ27 και το Ηνωμένο Βασίλειο (% αριθμός ατόμων), 2019

Τα στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρονται στο 2018 και για τη Γαλλία στο 2017.

Στο Διάγραμμα 3.2 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στο συνολικό προσωπικό Ε&Α για την Ελλάδα και την ΕΕ27, μετά το 2011. Το υψηλότερο ποσοστό στην Ελλάδα καταγράφεται το 2013 (45,7%) ενώ στην ΕΕ27 παραμένει περίπου σταθερό και κυμαίνεται περί το 35%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.2: Ποσοστό γυναικών στο προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης στην Ελλάδα και την ΕΕ28. (% αριθμός ατόμων), 2011-2019

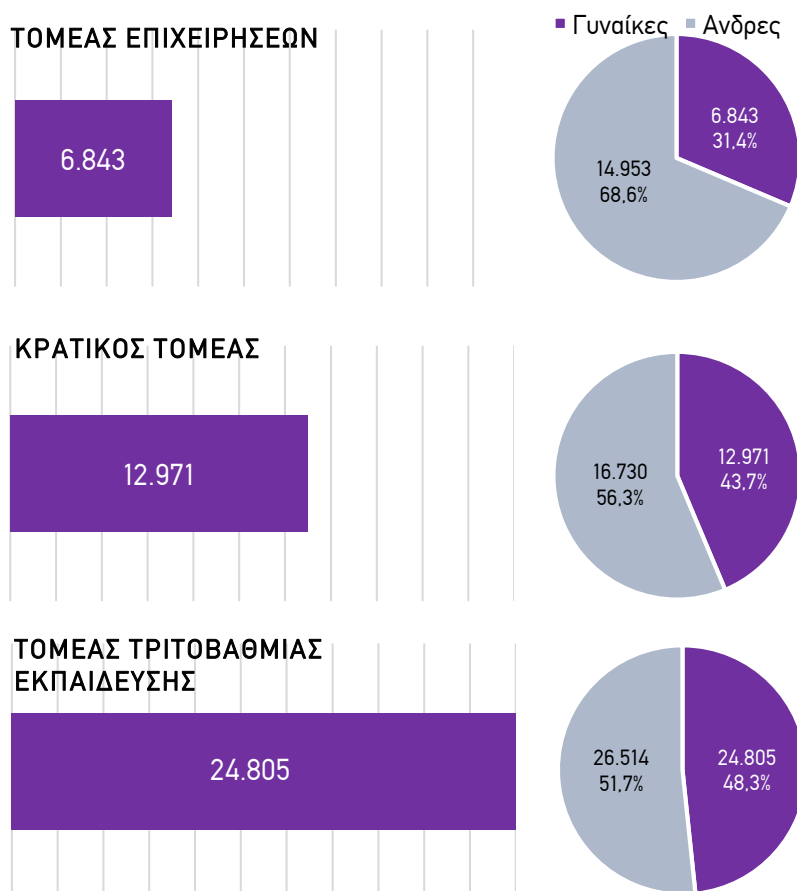

Στους τρεις μεγαλύτερους τομείς εκτέλεσης Ε&Α, τον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Higher Education Sector - HES), τον κρατικό τομέα (Government Sector - GOV) και τον τομέα επιχειρήσεων (Business Enterprise Sector - BES), ο αριθμός των γυναικών που απασχολούνται ως προσωπικό Ε&Α είναι μικρότερος των ανδρών. Οι γυναίκες υπερτερούν ελαφρά των ανδρών στον τομέα των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων (Private Nonprofit Sector - PNP).

Αναλυτικότερα, στον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης απασχολούνται συνολικά 24.805 γυναίκες σε δραστηριότητες Ε&Α (ερευνήτριες και λοιπό προσωπικό) και αποτελούν το 48,3% του συνολικού προσωπικού Ε&Α του τομέα. Στον κρατικό τομέα απασχολούνται 12.971 γυναίκες (43,7% του συνολικού προσωπικού Ε&Α του τομέα) ενώ στον τομέα των επιχειρήσεων απασχολούνται 6.843 γυναίκες (31,4% του συνολικού προσωπικού Ε&Α του τομέα). Οι γυναίκες που απασχολούνται στον τομέα των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων αριθμούν τα 382 άτομα (53,9% του συνολικού προσωπικού Ε&Α του τομέα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1. Προσωπικό E&A (αριθμός ατόμων) ανά φύλο και τομέα εκτέλεσης E&A, 2019

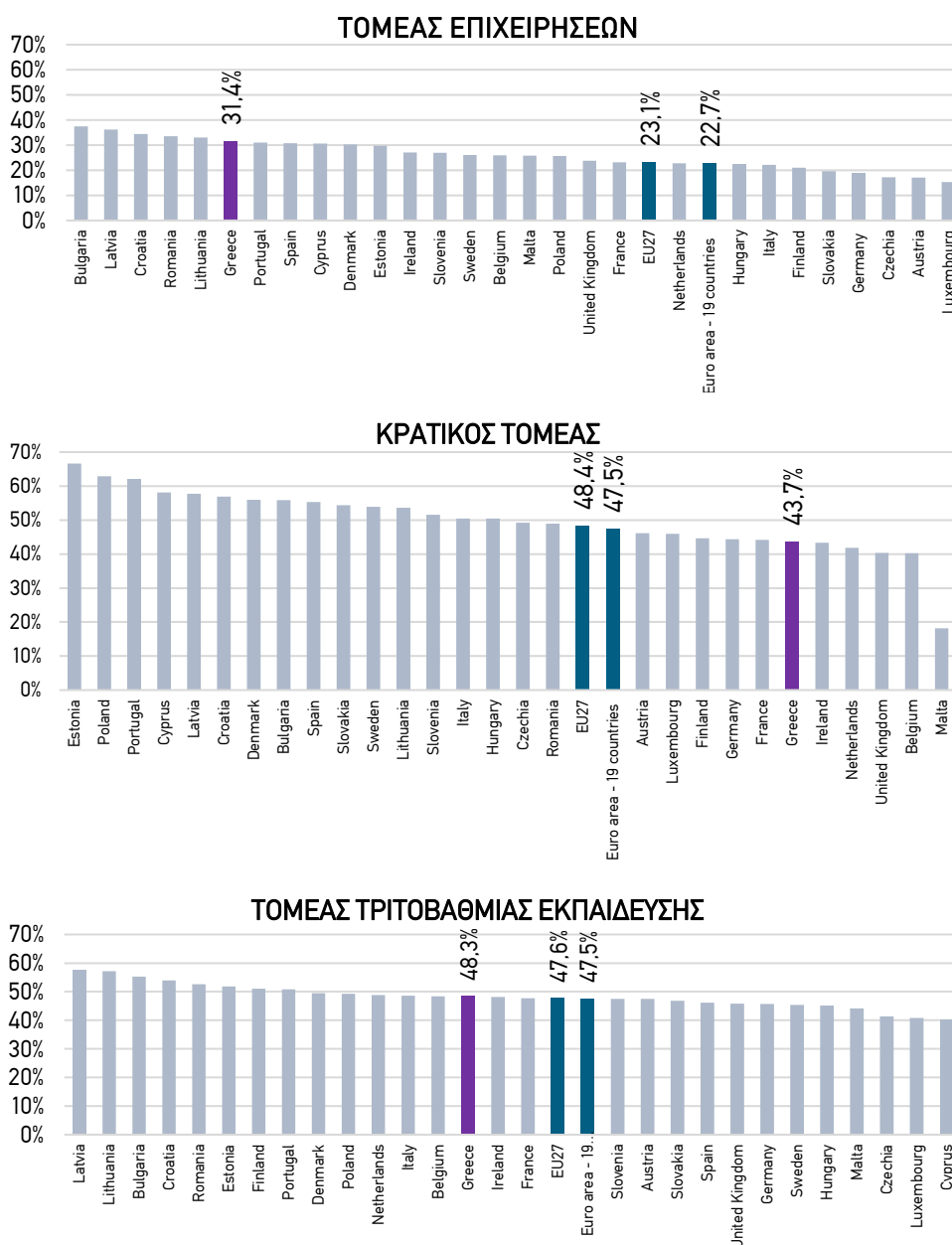
Τομέας εκτέλεσης E&A	Προσωπικό E&A (αριθμός ατόμων)		
	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο
Τομέας επιχειρήσεων	6.843	14.953	21.976
Κρατικός τομέας	12.971	16.780	29.701
Τομέας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	24.805	26.514	51.319
Τομέας ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων	382	327	709
Σύνολο	45.001	58.524	103.525

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.3: Κατανομή προσωπικού E&A ανά φύλο (αριθμός ατόμων και %) στον τομέα επιχειρήσεων, τον κρατικό τομέα και τον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 2019

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το 2019 ο μέσος όρος του ποσοστού των γυναικών στο προσωπικό Ε&Α στις χώρες μέλη της ΕΕ27 στους τρεις τομείς διαμορφώνεται ως εξής: οι γυναίκες αποτελούν το 23,1% του συνολικού ανθρώπινου δυναμικού Ε&Α στον τομέα των επιχειρήσεων, το 48,4% στον κρατικό τομέα και το 47,6% στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 6^η θέση στον τομέα των επιχειρήσεων, στην 23^η θέση στον κρατικό τομέα και στην 14^η θέση στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.4. Ποσοστό (% αριθμός ατόμων) γυναικών στο προσωπικό Ε&Α στον τομέα επιχειρήσεων, τον κρατικό τομέα και τον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στην Ελλάδα, τις χώρες της ΕΕ27 και το Ηνωμένο Βασίλειο, 2019

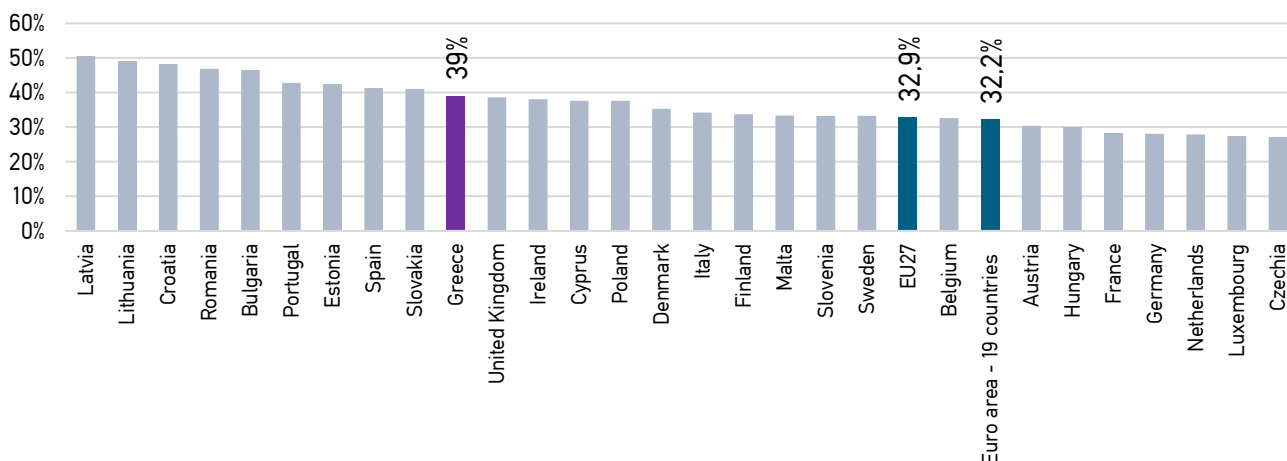
Τα στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρονται στο 2018 και για τη Γαλλία στο 2017.

3.2 Συμμετοχή στο ερευνητικό προσωπικό

Το 2019 το ερευνητικό προσωπικό στην Ελλάδα ήταν 66.451 άτομα, εκ των οποίων 25.942 γυναίκες, με το σχετικό ποσοστό να διαμορφώνεται στο 39%. Με βάση το ποσοστό αυτό, η Ελλάδα κατατάσσεται 10^η μεταξύ των χωρών ΕΕ27 και το Ηνωμένο Βασίλειο.

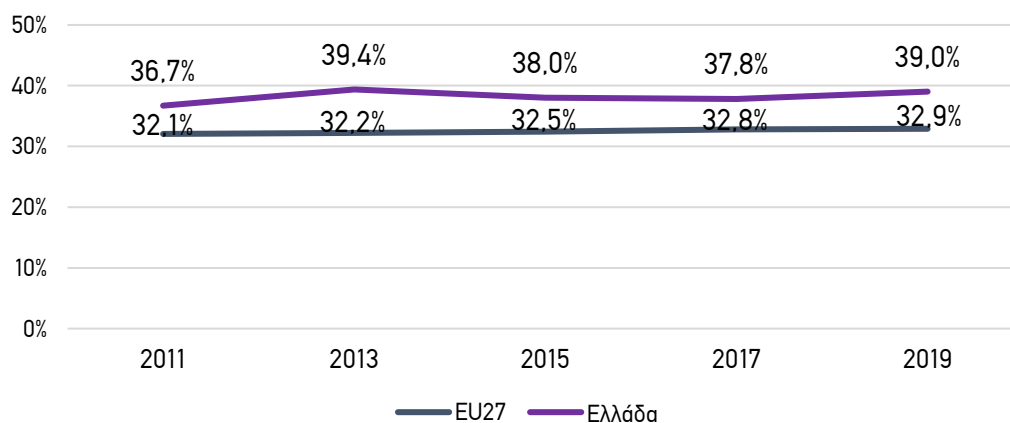
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.5 Ποσοστό γυναικών στο ερευνητικό προσωπικό στην Ελλάδα, τις χώρες της ΕΕ27 και το Ηνωμένο Βασίλειο (% αριθμός ατόμων), 2019

Τα στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρονται στο 2018 και για τη Γαλλία στο 2017.

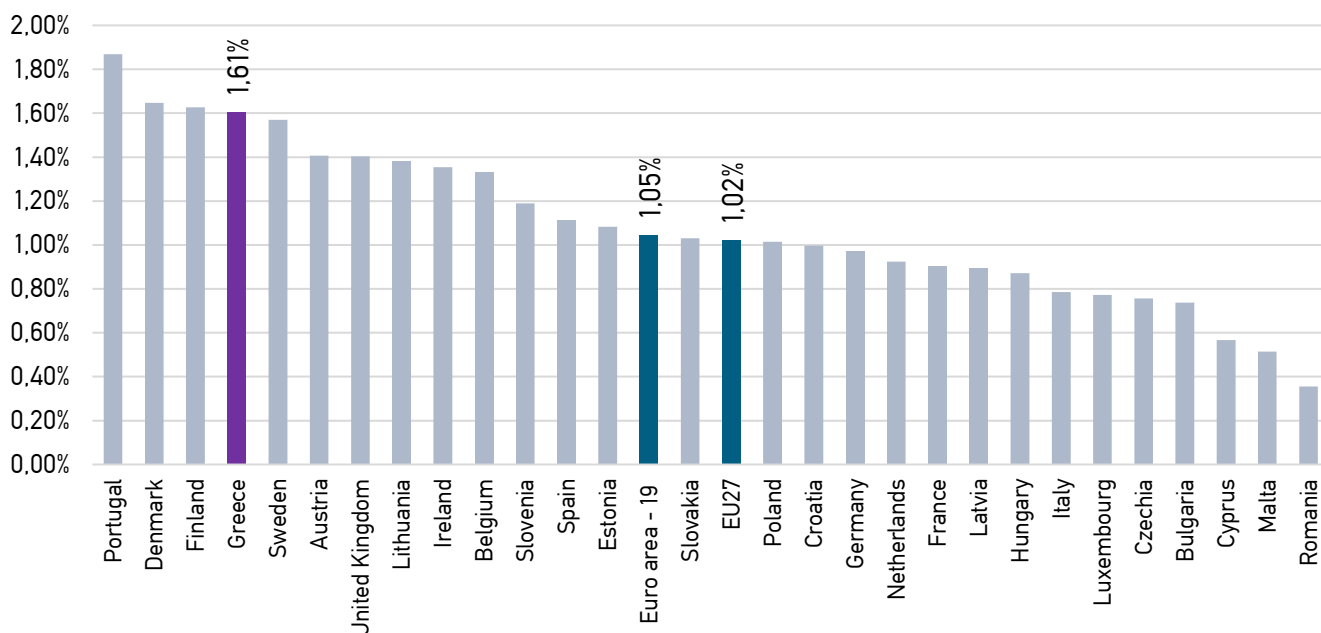
Στο Διάγραμμα 3.6 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ποσοστού των γυναικών στο ερευνητικό προσωπικό για την Ελλάδα και την ΕΕ27, μετά το 2011. Το υψηλότερο ποσοστό στην Ελλάδα καταγράφεται το 2013 (39,4%) ενώ στην ΕΕ27 κυμαίνεται περί το 33% με αυξητικές τάσεις.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.6 Ποσοστό γυναικών στο ερευνητικό προσωπικό στην Ελλάδα και την ΕΕ27, (% αριθμός ατόμων), 2011-2019

Οι γυναίκες ερευνήτριες αποτελούν το 1,61% της συνολικής απασχόλησης στην Ελλάδα, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ27 (Διάγραμμα 3.7).

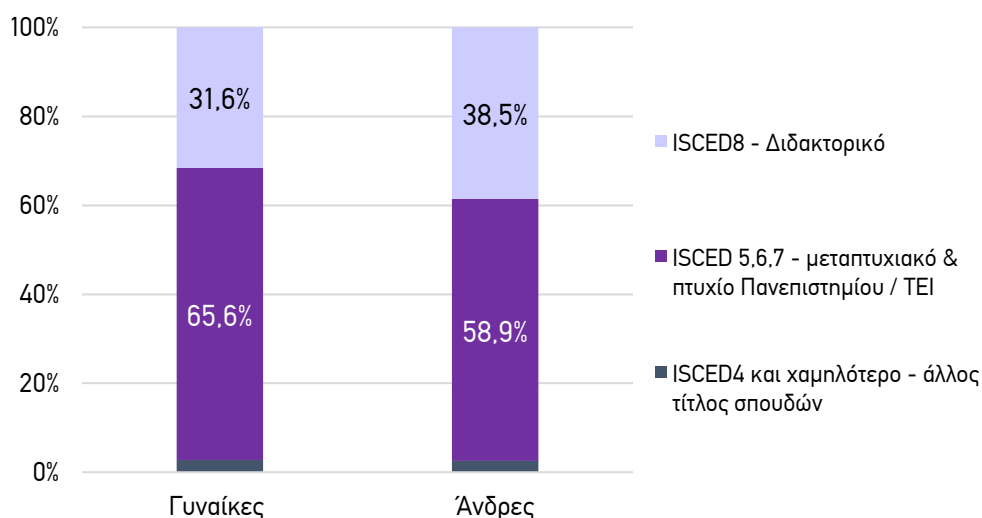
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.7 Ποσοστό γυναικών ερευνητριών στη συνολική απασχόληση στην Ελλάδα, τις χώρες της ΕΕ27 και το Ηνωμένο Βασίλειο, (% αριθμός ατόμων), 2019

Τα στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρονται στο 2018 και για τη Γαλλία στο 2017

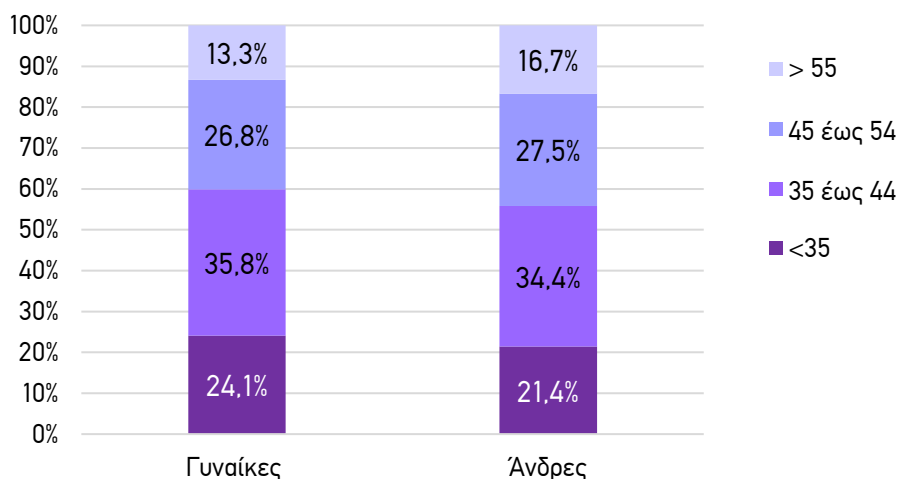
Το Διάγραμμα 3.8 παρουσιάζει την κατανομή μεταξύ των γυναικών και ανδρών που ανήκουν στο ερευνητικό προσωπικό της χώρας ανά επίπεδο σπουδών για το 2019. Στο επίπεδο σπουδών που αναφέρεται στην κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ή/και πτυχίου πανεπιστημίου (ISCED, 5,6,7) εμπίπτει το 65,6% των γυναικών ενώ στο υψηλότερο επίπεδο (κάτοχος διδακτορικού) εμπίπτει το 31,6%. Τα αντίστοιχα ποσοστά των ανδρών είναι 58,9% και 38,5%, αντίστοιχα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.8 Κατανομή (% αριθμός ατόμων) γυναικών και ανδρών που ανήκουν στο ερευνητικό προσωπικό ανά επίπεδο σπουδών, 2019

Όσον αφορά την ηλικία των ανδρών και των γυναικών που ανήκουν στο ερευνητικό προσωπικό της χώρας, το Διάγραμμα 3.9 παρουσιάζει την κατανομή τους ανά ηλικιακή ομάδα για το 2019. Μεταξύ των γυναικών, η ηλικιακή κατηγορία από 35 έως 44 έτη καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο 35,8%). Ακολουθούν οι κατηγορίες κάτω από 35 έτη (24,1%) και από 45 έως 54 έτη (26,8%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.9. Κατανομή (% αριθμός ατόμων) γυναικών και ανδρών που ανήκουν στο ερευνητικό προσωπικό ανά ηλικιακή ομάδα, 2019

Στους τρεις μεγαλύτερους τομείς εκτέλεσης Ε&Α, τον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τον κρατικό τομέα και τον τομέα επιχειρήσεων, ο αριθμός των γυναικών που απασχολούνται ως ερευνητικό προσωπικό είναι μικρότερος των ανδρών. Στον τομέα των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων (τομέας ΡΝΡ), ο αριθμός των γυναικών είναι λίγο μεγαλύτερος από των ανδρών.

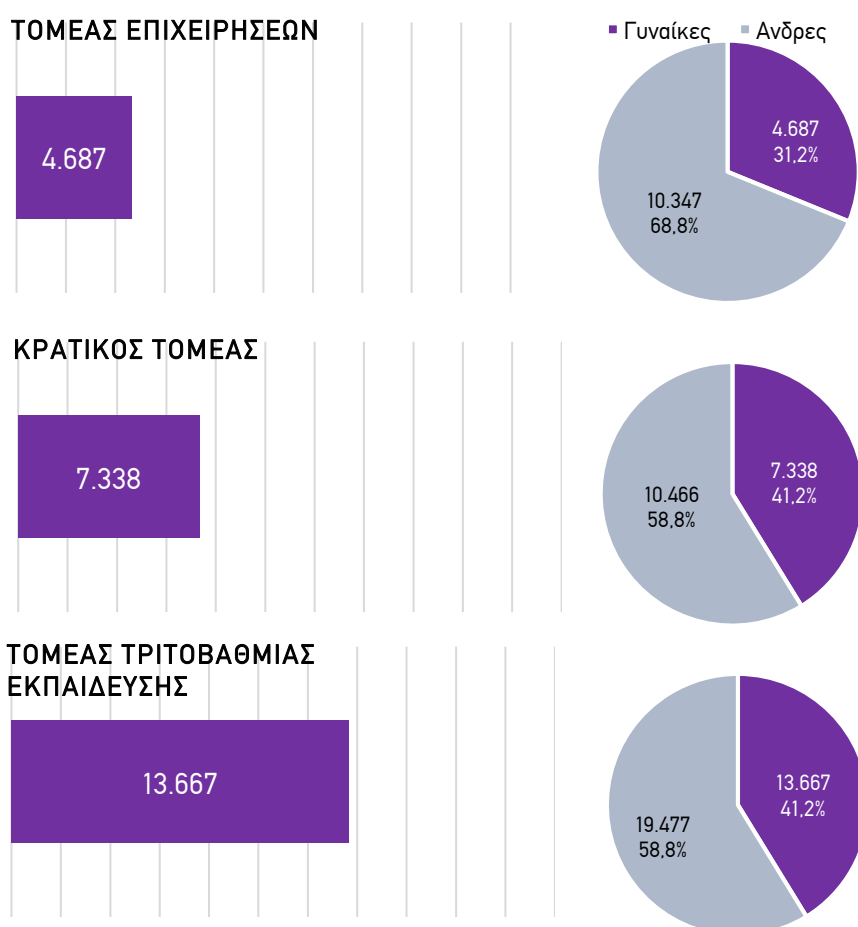
Αναλυτικότερα, στον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης απασχολούνται συνολικά 13.667 γυναίκες ως ερευνήτριες και αποτελούν το 41,2% του ερευνητικού προσωπικού του τομέα. Στον κρατικό τομέα απασχολούνται 7.338 γυναίκες (41,2% του ερευνητικού προσωπικού του τομέα) ενώ στον τομέα των επιχειρήσεων απασχολούνται 4.687 γυναίκες (3,2% του ερευνητικού προσωπικού Ε&Α του τομέα). Ο αριθμός των γυναικών που απασχολείται στον τομέα των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων είναι 250 (53,3% του ερευνητικού προσωπικού του τομέα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2 Ερευνητικό προσωπικό (αριθμός ατόμων) ανά φύλο και τομέα εκτέλεσης Ε&Α, 2019

Τομέας εκτέλεσης Ε&Α	Ερευνητικό προσωπικό (αριθμός ατόμων)		
	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο
Τομέας επιχειρήσεων	4.687	10.347	15.034
Κρατικός τομέας	7.338	10.166	17.804
Τομέας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	13.667	19.477	33.144
Τομέας ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων	250	219	469
Σύνολο	25.942	38.315	66.451

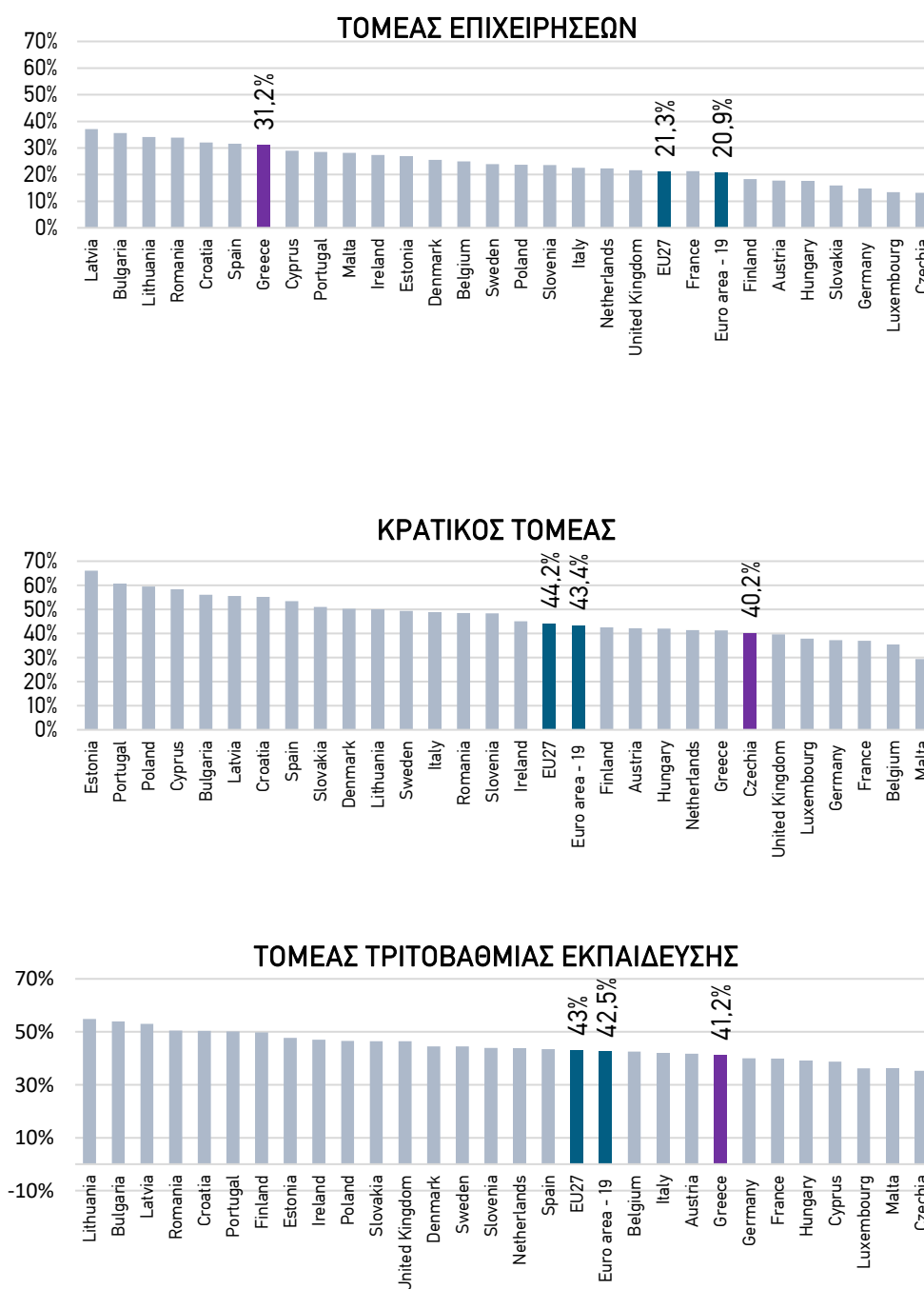
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.10 Κατανομή ερευνητικού προσωπικού ανά φύλο (αριθμός ατόμων και %) στον τομέα επιχειρήσεων, τον κρατικό τομέα και τον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 2019

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το 2019 ο μέσος όρος του ποσοστού των γυναικών στο ερευνητικό προσωπικό στις χώρες μέλη της ΕΕ27 στους τρεις τομείς διαμορφώνεται ως εξής: οι γυναίκες αποτελούν το 31,2% των ερευνητών στον τομέα των επιχειρήσεων, το 40,2% στον κρατικό τομέα και το 41,2% στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 7^η θέση στον τομέα των επιχειρήσεων, στην 22^η θέση στον κρατικό τομέα και στην 21^η θέση στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.11 Ποσοστό (% αριθμός ατόμων) γυναικών στο ερευνητικό προσωπικό στην Ελλάδα, τις χώρες της ΕΕ27 και το Ηνωμένο Βασίλειο στον τομέα επιχειρήσεων, τον κρατικό τομέα και τον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 2019

Τα στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρονται στο 2018 και για τη Γαλλία στο 2017

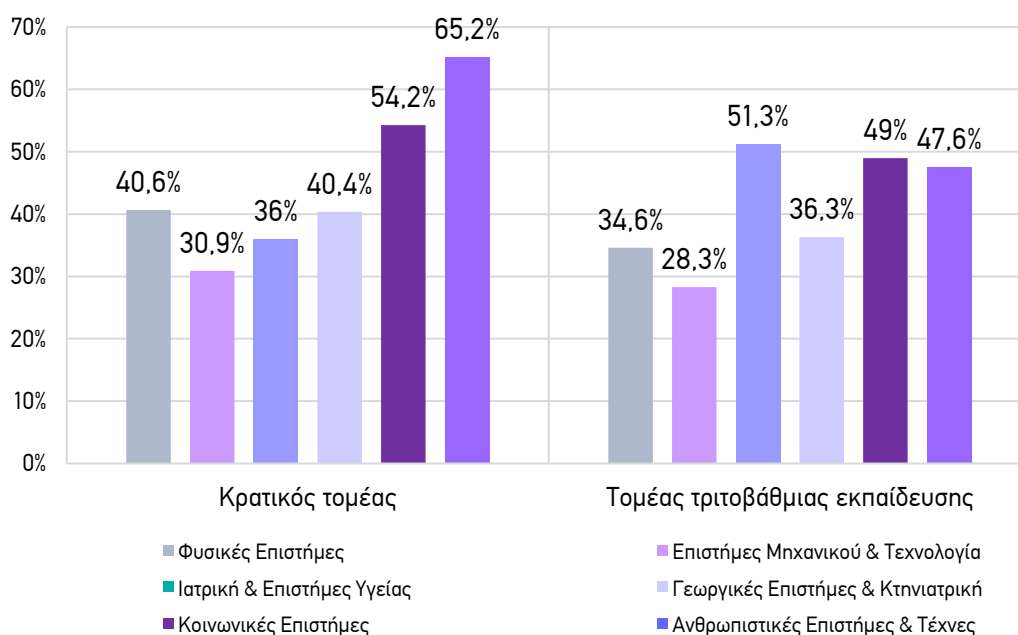

Όσον αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στα κύρια επιστημονικά πεδία στα οποία εντάσσονται οι ερευνητικές δραστηριότητες του κρατικού τομέα και του τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το Διάγραμμα 3.12 απεικονίζει τα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών ερευνητριών σε αυτά, σε σχέση με τους άνδρες.

Στον κρατικό τομέα, τα υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής γυναικών ερευνητριών καταγράφονται στα επιστημονικά πεδία «Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Τέχνες» (65,2%) και «Κοινωνικές Επιστήμες» (54,2%), όπου μάλιστα οι γυναίκες αποτελούν την πλειονότητα έναντι των ανδρών. Οι γυναίκες έχουν τη χαμηλότερη συμμετοχή (30,9%) στο επιστημονικό πεδίο «Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία».

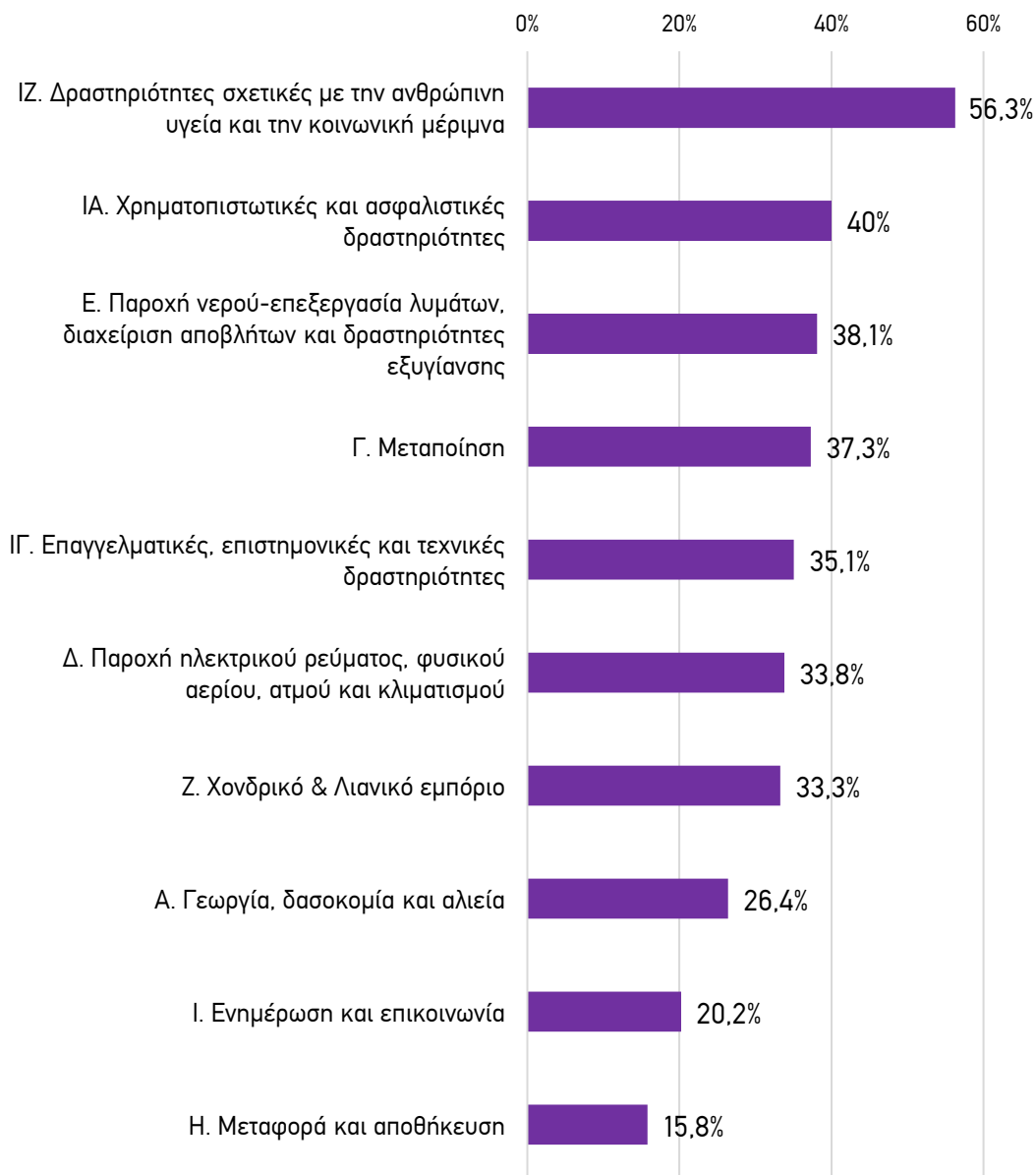
Στον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η συμμετοχή των γυναικών ερευνητριών είναι υψηλότερη στο επιστημονικό πεδίο «Ιατρική & Επιστήμες Υγείας» με ποσοστό 51,3%. Υψηλά είναι τα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών στα επιστημονικά πεδία «Κοινωνικές Επιστήμες» (49,0%) και «Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Τέχνες» (47,6%). Οι γυναίκες έχουν τη χαμηλότερη συμμετοχή (28,3%) στο επιστημονικό πεδίο «Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία».

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.12. Ποσοστά γυναικών ερευνητριών (% αριθμός ατόμων) ανά κύριο επιστημονικό πεδίο στον κρατικό τομέα και τον τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 2019

Στον τομέα των επιχειρήσεων, ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας με τα υψηλότερα ποσοστά γυναικών που απασχολούνται ως ερευνητικό προσωπικό είναι ο κλάδος της ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας (56,3%). Χαμηλή είναι η συμμετοχή των γυναικών στο ερευνητικό προσωπικό στις ΤΠΕ (κλάδος Ι. Ενημέρωση και Επικοινωνία) (Διάγραμμα 3.13).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.13 Ποσοστό (% αριθμός ατόμων) γυναικών στο ερευνητικό προσωπικό στον τομέα των επιχειρήσεων ανά κύριο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (Nace rev2), 2019

Παρουσιάζονται οι κλάδοι στους οποίους απασχολούνται περισσότεροι από 100 ερευνητές

4. Συμμετοχή γυναικών σε ερευνητικά έργα και δράσεις

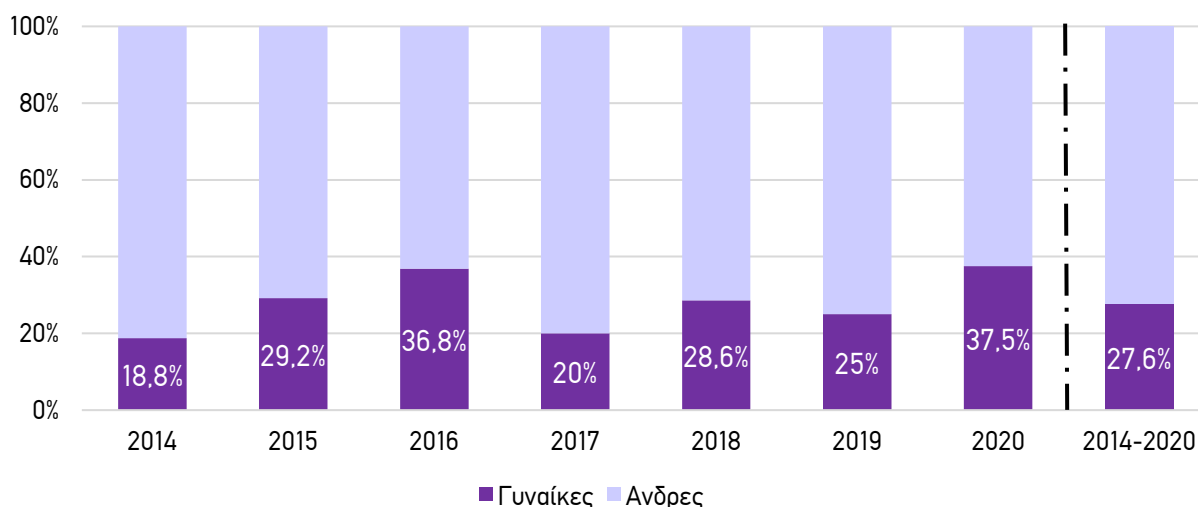
Το κεφάλαιο αυτό παρουσιάζει τις επιδόσεις των γυναικών σε ερευνητικά έργα και δράσεις σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, το παρόν κεφάλαιο παρουσιάζει τις επιδόσεις σε δύο δράσεις του Ορίζοντα 2020, αυτές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (European Research Council – ERC) και των δράσεων Marie Skłodowska-Curie (MSCA). Επίσης, παρουσιάζει τις επιδόσεις σε μία σειρά από εθνικές δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση των νέων ερευνητών/ερευνητριών και χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση 2014-2020».

4.1 Συμμετοχή στον Ορίζοντα 2020

Το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» αποτελεί το μεγαλύτερο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έρευνα και την καινοτομία με χρηματοδότηση 80 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Μεταξύ των δράσεων του Ορίζοντα 2020, οι χρηματοδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (European Research Council, ERC) και οι δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA) παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς χρηματοδοτούν έργα υψηλής επιστημονικής αριστείας που υλοποιούνται είτε από μεμονωμένους ερευνητές είτε από ερευνητικές ομάδες με επικεφαλής έναν «βασικό ερευνητή». Η ανάλυση που ακολουθεί αφορά τις παραπάνω δύο δράσεις και στηρίζεται στην ανάλυση του φύλου αυτού του μεμονωμένου ή βασικού ερευνητή.

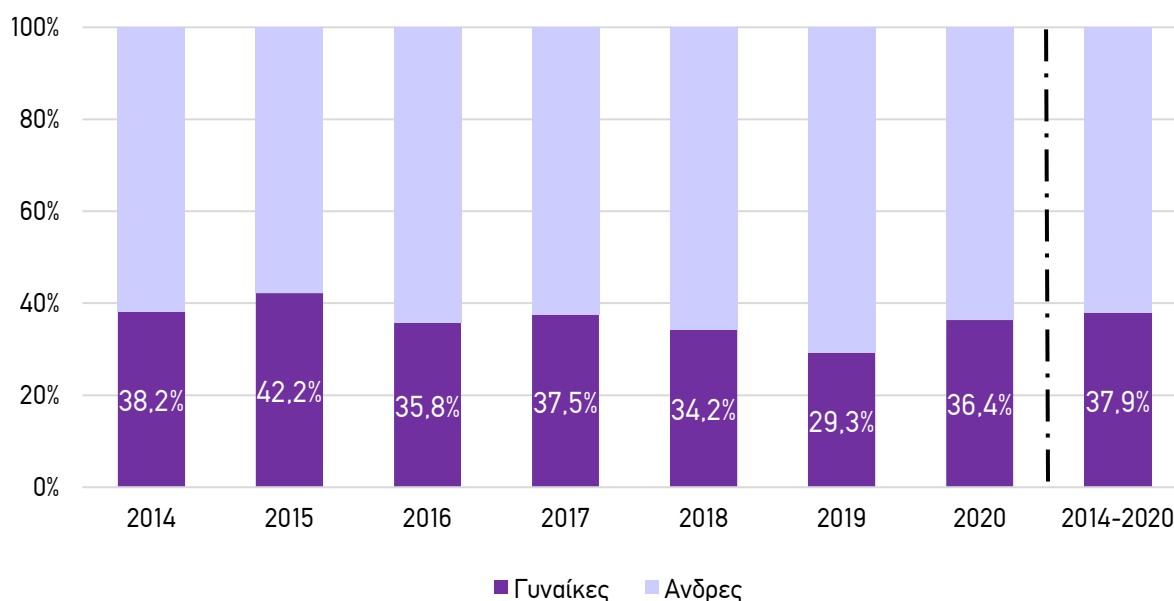
Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 4.1) αφορά τους Έλληνες/Ελληνίδες υπότροφους του ERC και παραθέτει την ετήσια κατανομή τους για το σύνολο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Συνολικά στη διάρκεια αυτών των ετών χρηματοδοτήθηκαν 145 ελληνικές προτάσεις/ υπότροφοι, εκ των οποίων 40 γυναίκες. Διαχρονικά, το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών διαμορφώνεται στο 27,6%, με διακυμάνσεις ανά έτος.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1: Κατανομή Ελλήνων υποτρόφων στα έργα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (European Research Council, ERC) ανά φύλο, 2014-2020

Αντίστοιχα, για τις δράσεις Marie Sklodowska Curie (MSCA), το Διάγραμμα 4.2 παρουσιάζει την κατανομή των Ελλήνων/Ελληνίδων υποτρόφων για τα έτη 2014-2020. Συνολικά στη διάρκεια της περιόδου αυτής χρηματοδοτήθηκαν 1.637 υπότροφοι από την Ελλάδα, εκ των οποίων 1.016 γυναίκες. Το συνολικό ποσοστό της συμμετοχής των γυναικών για την περίοδο είναι μεγαλύτερο από αυτό του ERC, και φθάνει το 37,9%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2: Κατανομή Ελλήνων υποτρόφων στις δράσεις Marie Sklodowska Curie (MSCA) ανά φύλο, 2014-2020

4.2 Συμμετοχή σε εθνικά έργα και δράσεις υποστήριξης των νέων επιστημόνων

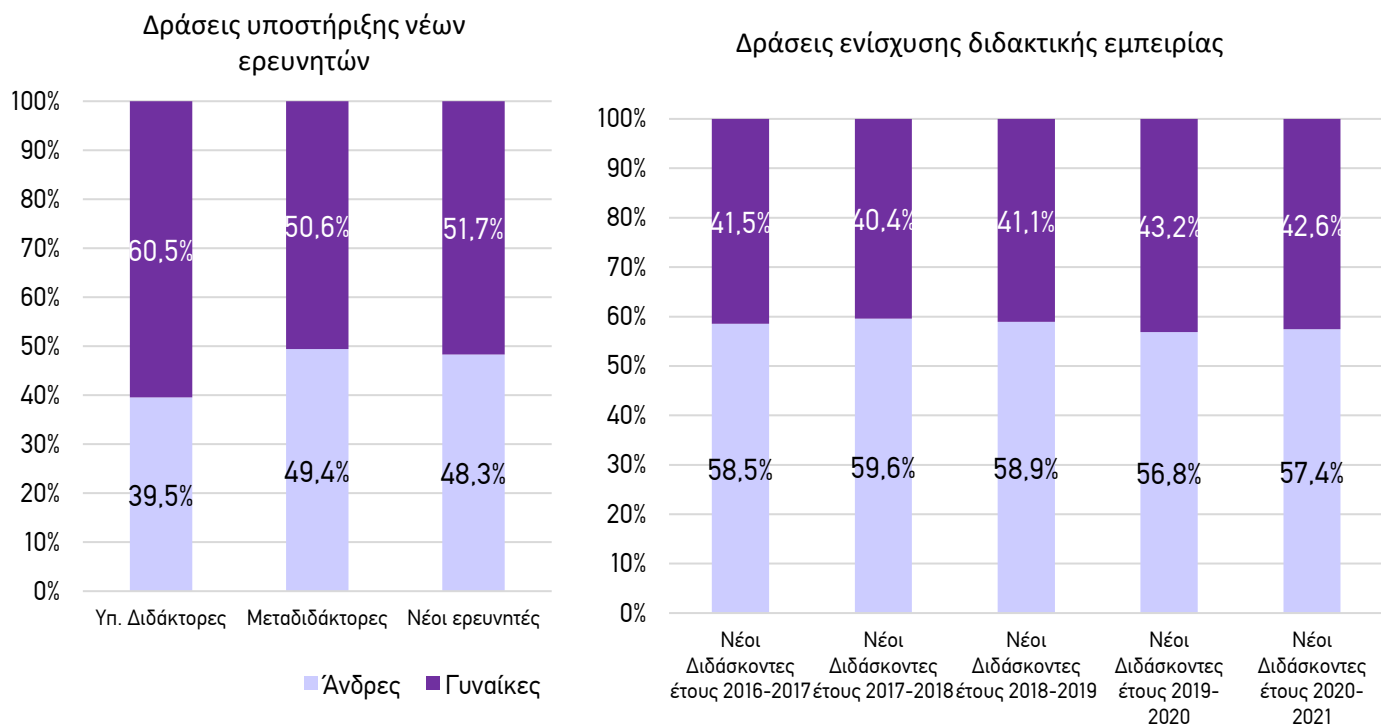
Επιπλέον των ευρωπαϊκών έργων, διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν και για τις επιδόσεις των γυναικών σε μία σειρά από εθνικές δράσεις ενίσχυσης ερευνητών/ερευνητριών την περίοδο 2016-2021. Οι δράσεις αυτές αφορούν στις παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για τη στήριξη των νέων επιστημόνων και ερευνητών και χρηματοδοτούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση» ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το ΕΚΤ έχει αναλάβει την αποτύπωση των ωφελούμενων και την αποτίμηση των δράσεων αυτών, οι οποίες είναι:

- Υλοποίηση διδακτορικής έρευνας
  - Ενίσχυση Α.Δ. για υλοποίηση διδακτορικής έρευνας (ΕΔΒΜ10) Α' και Β' κύκλος
  - Πρόγραμμα Χορήγησης Υποτροφιών για Μεταπτυχιακές Σπουδές Δευτέρου Κύκλου Σπουδών (ΕΔΒΜ31)
- Ενίσχυση μεταδιδακτορικής έρευνας
  - Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων ερευνητών-ερευνητριών – Α' (ΕΔΒΜ11)
  - Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων ερευνητών-ερευνητριών – Β' (ΕΔΒΜ91)
- Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές (ΕΔΒΜ34)
- Απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες κατόχους διδακτορικού
  - Ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 (ΕΔΒΜ20)
  - Ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 (ΕΔΒΜ45)
  - Ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 (ΕΔΒΜ82)
  - Ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 (ΕΔΒΜ96)
  - Ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 (ΕΔΒΜ96)

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 4.3) παραθέτει την κατανομή μεταξύ των γυναικών και των ανδρών ανά πληθυσμό-στόχο των συγκεκριμένων δράσεων. Αυτοί έχουν ομαδοποιηθεί σε δύο γενικές κατηγορίες. Η κατηγορία των δράσεων υποστήριξης νέων ερευνητών (ΕΔΒΜ10 - Α' & Β' και ΕΔΒΜ31, ΕΔΒΜ11 και ΕΔΒΜ91, ΕΔΒΜ34) και η οποία αφορά στους υποψήφιους διδάκτορες, μεταδιδάκτορες και νέους ερευνητές, αντίστοιχα, και η κατηγορία των Δράσεων ενίσχυσης διδακτικής εμπειρίας (ΕΔΒΜ20, ΕΔΒΜ45, ΕΔΒΜ82 και ΕΔΒΜ96) και η οποία αφορά σε αυτούς που ανέλαβαν διδακτικά καθήκοντα σε πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Στην περίπτωση των δράσεων υποστήριξης νέων ερευνητών, οι γυναίκες καταγράφουν υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τις δράσεις υποστήριξης υποψήφιων διδακτόρων, όπου το μερίδιό τους φτάνει το 60,5%. Στην περίπτωση των Δράσεων ενίσχυσης διδακτικής εμπειρίας, οι γυναίκες υπολείπονται των ανδρών σε όλα τα υπό εξέταση ακαδημαϊκά έτη.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3: Κατανομή ωφελούμενων στις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την υποστήριξη νέων ερευνητών / επιστημόνων, ανά φύλο, 2016-2021

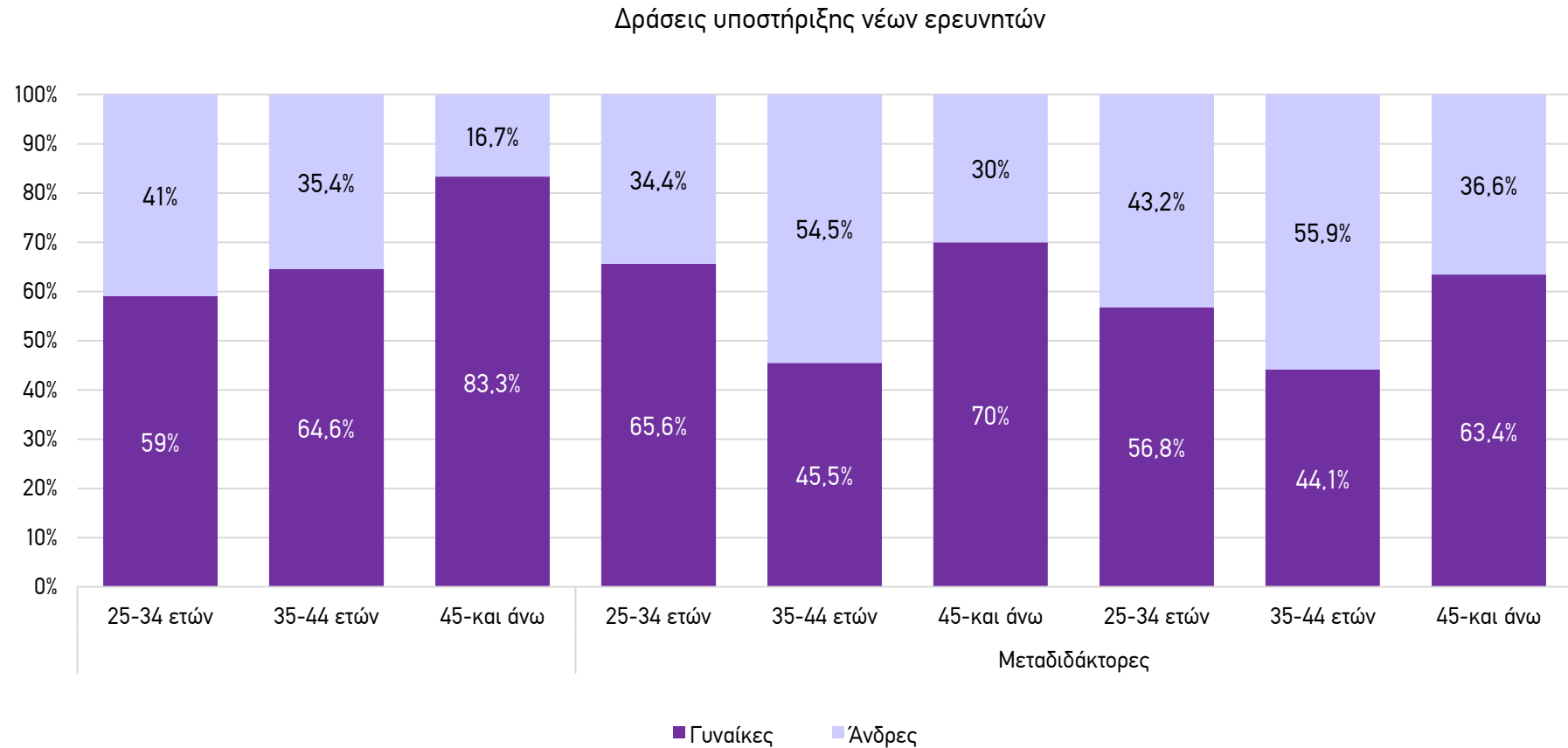
Όσον αφορά την ηλικία των ωφελούμενων ανδρών και γυναικών, το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 4.4) παραθέτει την κατανομή ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα των ωφελούμενων.

Σε ότι αφορά στις Δράσεις υποστήριξης ερευνητών και με την εξαίρεση μόνο δύο περιπτώσεων (στην κατηγορία των μεταδιδακτόρων και για το ηλικιακό εύρος μεταξύ 35-44 έτη, και στην κατηγορία των νέων ερευνητών και για το ηλικιακό εύρος μεταξύ 35-44 έτη), οι γυναίκες υπερτερούν στη συμμετοχή έναντι των ανδρών σε όλες τις άλλες κατηγορίες. Τα σχετικά ποσοστά είναι αρκετά αυξημένα, αφού ξεκινούν από το 56,8% και φθάνουν και το 83,3% σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Αντίστροφα, στις Δράσεις ενίσχυσης διδακτικής εμπειρίας, οι γυναίκες, όπως αναφέρθηκε, υπολείπονται της συμμετοχής των ανδρών. Αυτό ισχύει για όλες τις ηλικιακές ομάδες, και για τα τρία ακαδημαϊκά έτη (2016-2017, 2017-2018, 2018-2019). Ενδεικτικά, τα μεγαλύτερα ποσοστά γυναικείας συμμετοχής καταγράφονται και στις τρεις περιόδους από αυτές στην ηλικιακή ομάδα μεταξύ 25-34 έτη (49,7%, 45,5% και 45,9%, αντίστοιχα).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4: Κατανομή ωφελούμενων στις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την υποστήριξη νέων ερευνητών/επιστημόνων, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα. (% αριθμός ατόμων), 2016-2019

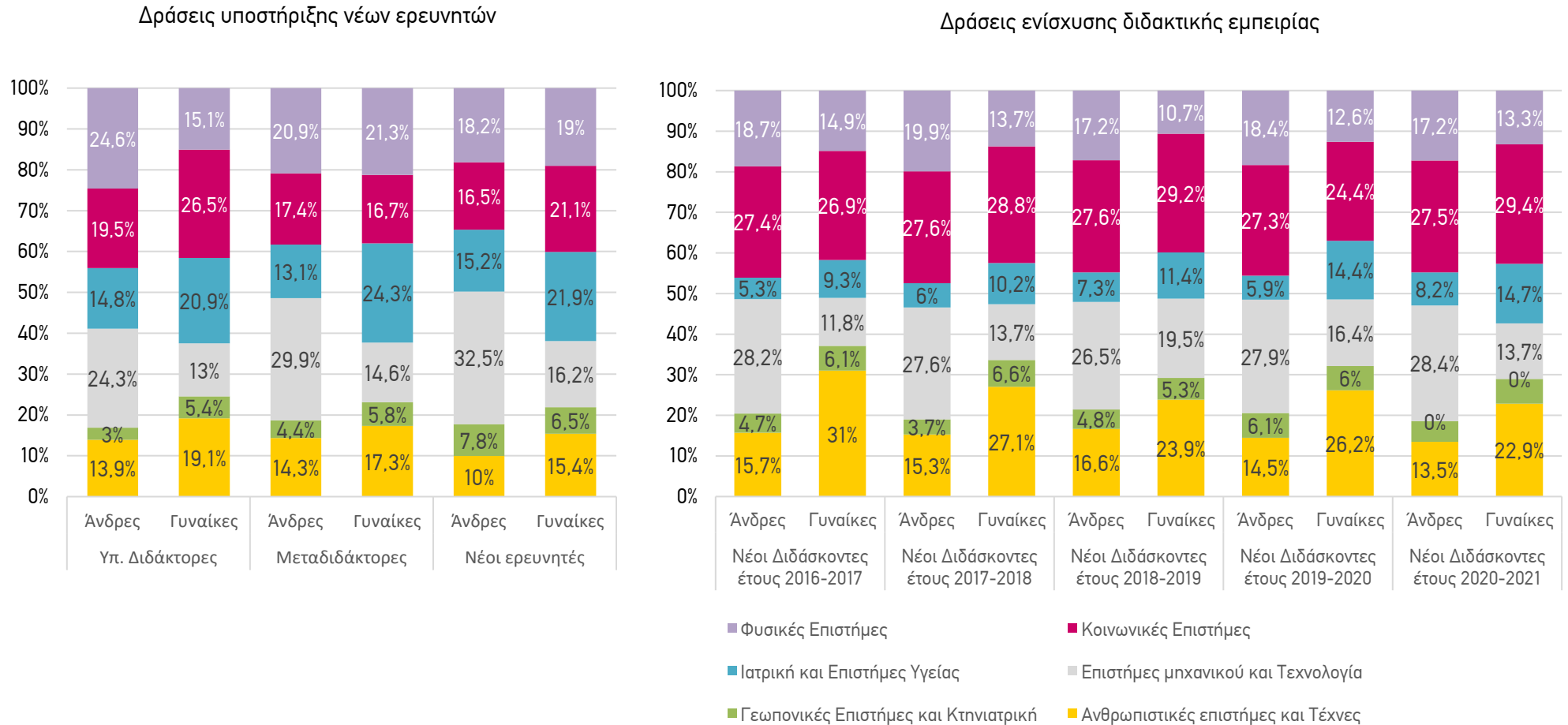
Όσον αφορά τα επιστημονικά πεδία, το Διάγραμμα 4.5 παρουσιάζει την κατανομή των ωφελούμενων των δράσεων ανά φύλο και ανά επιστημονικό πεδίο.

Εξετάζοντας την συμμετοχή των γυναικών στις Δράσεις υποστήριξης νέων ερευνητών, καταγράφονται τα εξής ευρήματα. Η ποσοστιαία συγκέντρωση των γυναικών είναι υψηλότερη από αυτή των ανδρών στους κλάδους της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας, καθώς και των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, και στους τρεις επιμέρους πληθυσμούς.

Το αντίστροφο ισχύει στο επιστημονικό πεδίο των Επιστημών Μηχανικού και Τεχνολογίας, όπου παρατηρείται υψηλότερη συγκέντρωση των ανδρών σε σχέση με τις γυναίκες.

Εστιάζοντας στις Δράσεις απόκτησης διδακτικής εμπειρίας καταγράφονται τα ίδια μοτίβα. Η ποσοστιαία συγκέντρωση των γυναικών υπερτερεί εκείνης των ανδρών στην διδασκαλία στο επιστημονικό πεδίο της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών σε όλα τα ακαδημαϊκά έτη.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5: Κατανομή ωφελούμενων στις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την υποστήριξη νέων ερευνητών/ επιστημόνων, ανά φύλο και επιστημονικό πεδίο, 2016-2021

Μεθοδολογικές σημειώσεις

Στατιστικές για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου (Κεφάλαιο 2)

Οι στατιστικές για τους διδάκτορες από ελληνικά ΑΕΙ παράγουν δείκτες για τους απόφοιτους ISCED 8 (διδακτορικό επίπεδο) σχετικά με τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά, τα επιστημονικά πεδία των διατριβών και τις διδακτορικές τους σπουδές. Αποτελούν μέρος των επίσημων στατιστικών για την Έρευνα, Τεχνολογία, Ανάπτυξη και Καινοτομία (ΕΤΑΚ) που παράγει το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), ως ο αρμόδιος φορέας του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος.

Τα στοιχεία αντλούνται από το Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ), το οποίο δια νόμου τηρεί το ΕΚΤ, από την αίτηση κατάθεσης διδακτορικής διατριβής και το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που τη συνοδεύει. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιείται σε ετήσια βάση και παράγονται δείκτες για όσους κατέθεσαν τη διατριβή τους το συγκεκριμένο έτος αναφοράς.

Η παραγωγή των στατιστικών για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου έχει σχεδιαστεί εν πολλοίς στη βάση της διεθνούς έρευνας του ΟΟΣΑ «International Survey on Careers of Doctorate Holders – CDH» αλλά και τις σχετικές μεθοδολογικές εξελίξεις και τάσεις για επικέντρωση στους νέους διδάκτορες (early cohorts) οι οποίοι αποτελούν το νεοεισερχόμενο ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης.

Περισσότερες πληροφορίες για το μεθοδολογικό πλαίσιο και τις αναλυτικές στατιστικές εκδόσεις του ΕΚΤ υπάρχουν διαθέσιμες στη διεύθυνση <https://metrics.ekt.gr/phd-holders>

Στατιστικές E&A - συμμετοχή των γυναικών στο προσωπικό E&A (Κεφάλαιο 3)

Οι στατιστικές Έρευνας και Ανάπτυξης καταρτίζονται στο πλαίσιο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 995/2012 (ισχύει για τα στοιχεία του 2012 και εφεξής). Το ΕΚΤ είναι φορέας και εθνική αρχή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος για την παραγωγή των επίσημων στατιστικών στοιχείων Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας και διενεργεί τη συλλογή και επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων E&A από τον Απρίλιο 2012, με πρώτο έτος αναφοράς το 2011.

Τα στοιχεία για τη συμμετοχή των γυναικών στο προσωπικό E&A βασίζονται στις επίσημες στατιστικές Έρευνας και Ανάπτυξης - E&A (Research & Development – R&D statistics) που παράγουν δείκτες για το προσωπικό που απασχολείται σε δραστηριότητες E&A καθώς και για τις (εσωτερικές) δαπάνες που πραγματοποιούνται για τις δραστηριότητες αυτές σε όλους τους τομείς της οικονομίας: Επιχειρήσεις (Business Enterprise Sector – BES), Κρατικός Τομέας (Government Sector – GOV), Τομέας Τριτοβάθμιας (Higher Education Sector – HES), Τομέας Ιδιωτικών μη-κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (Private non-Profit – PNP) καθώς και για το σύνολο της χώρας. Τα στατιστικά στοιχεία E&A (δαπάνες και προσωπικό) συλλέγονται και αναλύονται ανά τομέα εκτέλεσης E&A (Sector of R&D performance), τον τομέα δηλαδή στον οποίο διεξάγονται οι δραστηριότητες E&A. Οι φορείς, οι οποίοι υλοποιούν δραστηριότητες E&A και αποτελούν τις στατιστικές μονάδες από τις οποίες συλλέγονται τα στοιχεία, κατηγοριοποιούνται στους προαναφερθέντες τέσσερις τομείς εκτέλεσης E&A.

Συγκεκριμένα, για το προσωπικό E&A, αυτό περιλαμβάνει όλους όσους απασχολούνται σε δραστηριότητες E&A, επιστήμονες και μηχανικούς (ερευνητές), τεχνικό προσωπικό υψηλής κατάρτισης καθώς και προσωπικό που υποστηρίζει άμεσα την υλοποίηση των δραστηριοτήτων E&A (π.χ. εργάτες,

παρασκευαστές, διοικητικοί κ.λπ.). Συμπεριλαμβάνονται επίσης όσοι ασχολούνται με τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των εργασιών άλλων ερευνητών.

Το προσωπικό E&A κατανέμεται σε δύο κατηγορίες απασχόλησης με βάση το είδος της εργασίας που προσφέρει, σε Ερευνητές (επιστήμονες που οι επαγγελματικές τους δραστηριότητες στοχεύουν στη σύλληψη και τη δημιουργία νέων γνώσεων. Υλοποιούν E&A και βελτιώνουν ή αναπτύσσουν έννοιες, θεωρίες, μοντέλα, τεχνικές, μεθόδους και εργαλεία, λογισμικό ή επιχειρησιακές μεθόδους. Στους ερευνητές εντάσσονται και όσοι προετοιμάζουν διδακτορική διατριβή) και Λοιπό προσωπικό E&A (προσωπικό που συμμετέχει σε δραστηριότητες E&A εκτελώντας επιστημονικά και τεχνικά καθήκοντα, συνήθως υπό την καθοδήγηση των ερευνητών (π.χ. τεχνικοί, προγραμματιστές, παρασκευαστές, προσωπικό που συλλέγει βιβλιογραφικό υλικό, υλοποιεί στατιστικές έρευνες και συνεντεύξεις, κ.λπ.), καθώς και προσωπικό που εκτελεί διάφορες εργασίες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες E&A και είναι απαραίτητες για την ολοκλήρωσή τους)

Περισσότερες πληροφορίες για το μεθοδολογικό πλαίσιο και τις αναλυτικές στατιστικές εκδόσεις του ΕΚΤ υπάρχουν διαθέσιμες στη διεύθυνση <https://metrics.ekt.gr/research-development>

Συμμετοχή των γυναικών στον Ορίζοντα 2020 (Κεφάλαιο 4)

Το Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 (H2020, εφεξής) ήταν το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας για την περίοδο 2014-2020. Το πρόγραμμα είναι συνέχεια των επτά προηγούμενων Προγραμμάτων Πλαισίου (ΠΠ) από τα μέσα της δεκαετίας του '80, όταν και θεσμοθετήθηκε η υλοποίησή τους. Ιδιαίτερης σημασίας είναι το γεγονός, ότι βάσει χρηματοδοτήσεων, ο τομέας της έρευνας και της καινοτομίας συνιστά τον τρίτο σημαντικότερο τομέα δράσης και πολιτικής της ΕΕ, ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός του H2020 ξεπερνά τα 80 δισ. €.

Η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του χρηματοδοτικού πλαισίου της ΕΕ για την έρευνα και την Καινοτομία 'Ορίζοντα 2020' και η συστηματική αποτύπωση με στοιχεία της συμμετοχής των ερευνητικών φορέων της χώρας μας εντάσσεται στις πάγιες δραστηριότητες του ΕΚΤ. Το ΕΚΤ λειτουργεί ως Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ) για τα ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας & καινοτομίας για περισσότερα από 20 χρόνια, προσφέροντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής υποστήριξης στους ελληνικούς φορείς, με στόχο την ποιοτική και ποσοτική αύξηση των προτάσεων χρηματοδότησης.

Τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα μελέτη βασίζονται στα δεδομένα που αντλούνται από τη βάση e-corda της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συμμετοχή των ελληνικών φορέων στο Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 της ΕΕ, για την περίοδο 2014-2020, με ημερομηνία ανάκτησης τον Νοέμβριο 2021.

Περισσότερες πληροφορίες και αναλυτικές εκδόσεις του ΕΚΤ υπάρχουν διαθέσιμες στη διεύθυνση <https://metrics.ekt.gr/eu-participation>

Συμμετοχή των γυναικών σε εθνικά έργα και δράσεις υποστήριξης των νέων επιστημόνων (Κεφάλαιο 4)

Το ΕΚΤ υλοποιεί Υποέργου 1 «Μηχανισμός Αποτίμησης 4 δράσεων του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» 2014-2020» της Πράξης «Αξιολόγηση δράσεων ΕΣΠΑ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5010794 που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020". Για την υλοποίηση της το ΕΚΤ συνεργάζεται στενά με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Το έργο έχει ως στόχο την εισαγωγή και τη λειτουργία ενός μηχανισμού οριζόντιου χαρακτήρα για την αποτίμηση των τεσσάρων δράσεων που εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση» 2014-2020:

- Ενίσχυση του Ανθρώπινου Ερευνητικού Δυναμικού μέσω της Υλοποίησης Διδακτορικής Έρευνας
- Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/Ερευνητριών
- Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού
- Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές

Το έργο συμβάλλει στη δημιουργία και την εμπέδωση ενός ενιαίου τρόπου συλλογής, καταγραφής, παρακολούθησης και ανάλυσης των στοιχείων, με την απαραίτητη φυσικά εξειδίκευση και προσαρμογή, ανάλογα με το είδος κάθε παρέμβασης. Για αυτό το λόγο, οι παρακολουθούμενοι δείκτες και στοιχεία αποτυπώνουν τις συνέπειες προς τους άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενους, δηλαδή τους ωφελούμενους, τα ιδρύματα και το ευρύτερο ερευνητικό σύστημα της χώρας, ακολουθώντας μια από-τα-κάτω λογική στο σχεδιασμό και την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Σε εθνικό επίπεδο, η χρήση αυτών των στοιχείων επιτρέπει στους αρμόδιους φορείς χάραξης πολιτικής την άσκηση της βάσει επικαιροποιημένων στοιχείων, διευκολύνοντας έτσι την υπεύθυνη και τεκμηριωμένη άσκηση δημόσιας πολιτικής (evidence-based policy)..

Περισσότερες πληροφορίες και αναλυτικές εκδόσεις του ΕΚΤ υπάρχουν διαθέσιμες στη διεύθυνση <https://metrics.ekt.gr/human-resources>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ**

ΕΠAnEK 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ISSN: 2732-9089